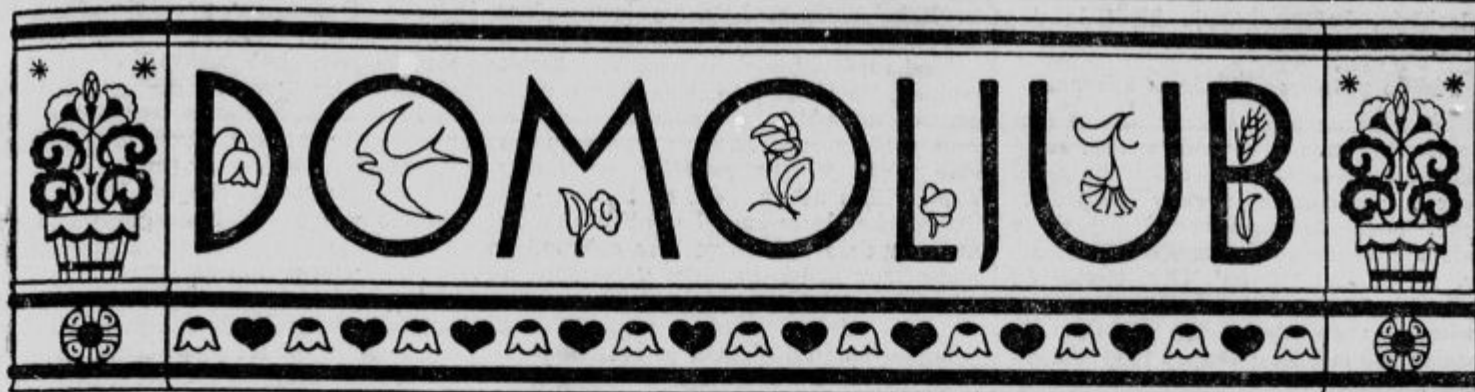

Glasilo Jugoslovanske kmetijske zveze. — Cena 38 Din za celo leto. — Za izposojanje 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. — V ilustriranih delih vsaka drobna vrstica ali njo prostor 10 Din. • Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu „Domoljuba“, naročnika, reklamacije in inserati pa Upravištvu „Domoljuba“ v Ljubljani, Kopitarjeva ulica štev. 6.

Koga boste volili?

Izbirati imate med žerjavovci in med listo, ki jo na kratko imenujemo Jelačin-Ogrinova lista. Za naše somišljenike ni nobenega dvoma, da je treba žerjavovce streči. Zato morajo vsi brez izjeme voliti Jelačin-Ogrinovo listo. Nobenega ne sme biti, ki ne bi volil prav.

Za obrtnike!

Tisti, ki volite v četrti (IV.) kategoriji, nalepite na glasovnico listek, ki se začne z imenom:

Janez Vrečar, mizarski mojster, Spodnje Domžale.

Tisti, ki volite v tretji (III.) kategoriji, nalepite na glasovnico listek, ki se začne z imenom:

Ivan Ogrin, stavbenik in opekarnar, Ljubljana, Gruberjevo nabrežje.

Za trgovce:

Tisti, ki volite v četrti (IV.) kategoriji, nalepite na glasovnico listek, ki začne z imenom:

Ivan Jelačin, ml., trgovec, Ljubljana, Emonska cesta.

Tisti, ki volite v tretji (III.) kategoriji, nalepite na glasovnico listek, ki začne z imenom:

Stanko Lenarčič, trgovec, župan, Nova vas pri Rakeku.

NA KAJ JE ŠE TREBA PAZITI?

1. Glejte, da brž volite! Vsaj 20. t. m. morate oddati na pošto. Kar ne dobi volivna komisija v roke 22. septembra, je vse izgubljeno. Škoda pa je vsakega glasu.

2. Opozorite tudi druge obrtnike in trgovce, da gotovo volijo. Kdor ne voli, pomaga žerjavovcem.

3. Če česa ne veste, vprašajte naše zapupnike!

KAJ SO PREJELI VOLIVCI OD ZBORNICE?

Vsi volivci so prejeli po pošti v skupni kuverti a) glasovnico, b) volivno legitimacijo, c) listek z naslovom »Razpis volitev«, d) malo kuvert, na kateri je tiskano: »V to kuvert, ki se sme vložiti samo glasovnica«. Če se vloži še kaka druga listina (legitimacija ali pooblastilo), je glasovnica neveljavna, d) večjo kuvert, ki se sme vložiti z glasovnico, e) listek z naslovom »Volivna komisija Zbornice

za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani«. — Če kdo teh stvari ni sprejel, naj jih takoj zahteva pri Volivni komisiji v Ljubljani. Naj tudi piše na našo Volivno pisarno, Kolodvorska ulica 8, Ljubljana.

KAJ SO VOLIVCI ŠE PREJELI?

Od strani Jelačin-Ogrinove liste so prejeli volivci tudi okrožnico, kjer je opisano, kako se voli. Zraven je bil tudi listek z imeni kandidatov, ki se ga nalepi na glasovnico. Mora se listek nalepiti, ne samo priložiti. Zato je tudi gumiran.

Tudi žerjavovci so poslali svoje listke. Nekaterim celo po dvakrat. Treba torej pazljivosti, da vsakdo pravi listek nalepi.

KAKO BOSTE VOLILI?

Listek s kandidati nalepite na glasovnico. Pazite, da boste pravega nalepili. Poglejte na glasovnico in volivno legitimacijo, v kateri kategoriji imate volivno pravico. Tiste kategorije kandidatov potem nalepite na glasovnico.

Če kdo nima glasovalnega listka s kandidati, naj jih napiše na glasovnico.

Ko je glasovnica izpolnjena, jo denite v malo kuvert in zalepite. Potem denite to kuvert v večjo kuvert in zraven volivno legitimacijo. Potem večjo kuvert zalepite.

Opozorjamo, da so kuverte slabo gumirane in jih more kak zagrižen nasprotnik na pošti odpreti. Zato jih dobro zalepite.

Oddajte potem to kuvert, v katero ste dejali kuvert z glasovnico in legitimacijo, na pošto. Če se vam pošta radi kakega zagriženega demokratskega uradnika ne zdi varna, dajte na drugo pošto, ali pa naj kdo vse pri- nese v Ljubljano.

Nar. posl. Vlad. Pušenjak:

Kolikšni bodo davki po novem zakonu.

Nov davčni zakon in pojasnilo k istemu ne vsebuje nobenih podatkov, koliko so dali državni blagajni doslej posamezne vrste davkov, koliko bodo dale v bodoče, ne ve se, ali bodo vsi davki, ali samo nekatere vrste dale več ali manj ko doslej. Ker to vprašanje v največji meri

zanima davkoplačevalce, in ker se mora vesten zastopnik ljudstva, predno se odloči ali glasuje za ali proti kakemu davčnemu zakonu, potruditi, da dobi približno sliko o bodočem obdavčenju, bom poskušal v tem članku na podlagi uradnih podatkov in izjav strokovnjakov ter zastopnikov gospodarskih krogov podati približno sliko obdavčenja po novem davčnem zakonu. Ponovno moram poudariti kar je mišljenje vseh gospodarskih krogov in resnih strokovnjakov, da je v težki zmoti, kdor pričakuje od novega davčnega zakona, kakor ga je predložila vlada, izenačenje davka v celi državi in — omiljenje davčnih bremen v onih pokrajinah, v katerih so davčna bremena neznosna.

Koliko smo plačevali doslej?

Leta 1924. se je plačalo v celi državi neposrednega davka in izredne doklade 1446 milijonov dinarjev.

Leta 1925. se je plačalo v celi državi neposrednega davka in izredne doklade 1895.6 milijonov dinarjev ali za 449.6 milijonov dinarjev več ko leta 1924. (dobrota Radičeve stranke in ministra Puclica, ki so pol leta podpirali vlado in dvakrat glasovali za povišane davke!)

V minulem prorač. letu 1925-26, katero je trajalo od 1. aprila do 31. marca 1926, pa se je plačalo 1955.5 milijonov dinarjev, spet za okroglo 60 milijonov dinarjev več ko v letu 1925. Plačalo se je neposrednih davkov (zemljiški, hišno-najemninski davek, dohodnina, pridobitna itd.) 1007.4 mil. Din, 500% in 30% izredne doklade 509 mil. Din, davka na poslovni promet 220.1 mil. Din, invalidskega davka 157.9 mil. Din, komorske doklade 51.1 mil. dinarjev; skupaj 1955.5 mil. Din.

Značilno je, da se v letu 1921, plačalo neposrednih davkov z dokladami vred v celi državi le 520.4 milijono dinarjev, da se je davčno breme v teku 5 let četvorilo, akoravno se dohodki niso četvorili in cene kmetijskih pridelkov danes niso višje kot l. 1921., pač pa višje cene vseh

Največja izbira

vsakovrstnega sukna in hlačevine za moške obleke
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mostni trg 10

potrebčin, katere kupuje kmet in delavec.

Plačilo po novem davčnem zakonu.

Ako ostanejo predložena davčna merila — sklepanje o davčnih merilih se je odložilo v odboru — in vse določbe glede odmere posameznih davkov nespremenjene, bodo davkoplačevalci plačali v bodoče zemljiškega davka 900 mil. dinarjev, zgradarine 150 mil. Din, davka od podjetij in obrtov 250 mil. Din, davek od društev in rentni davek 130 mil. Din, dohodnine 500 mil. Din; skupaj 1930 mil. dinarjev.

Vsi neposredni davki bodo znašali v bodoče skoro dvakrat toliko, kot se je plačalo v letu 1925-26. Resnica je, da odpade 500% in 30% izredna doklada, resnica pa je tudi, da so dohodki iz vseh vrst davkov vzeti nizko, da morejo isti, ako se bodo predpisovali na način, kakor je to običajno v Sloveniji, znašati še najmanj za polovico več. Ne sme se pozabiti, da se razun omenjenih vrst davka mora še plačati invalidski davek, komorska doklada in davek na poslovni promet. Ako se invalidski davek in komorska doklada vzamete v račun s 30% vseh neposrednih davkov in davek na poslovni promet upostavi z zneskom, ki se je plačal v proračunskem letu 1925-26, dobimo sledeči končni račun: Neposredni davki 1930 mil. dinarjev, invalidski davek in komorska doklada 579 mil. Din, davek na poslovni promet 220 mil. Din; skupaj 2729 mil. Din.

Namesto v minulem proračunskem letu plačanih davkov v znesku 1955.5 milijonov dinarjev, se bo v bodoče plačalo najmanj 2729 mil. Din ali za več ko 40% več. Z ozirom na to, da imajo davčne oblasti v Sloveniji vse predpogoje (zemljiški kataster s katasterskim čistim donosom, večletne podatke za odmero dohodnine, pridobnine itd.) za točen predpis davkov na razpolago, z ozirom na to, da izvršno funkcionira davčna uprava v Sloveniji, z ozirom na dosedanje preobremenitve v Sloveniji, katere prebivalec plača trikrat toliko neposrednega davka ko prebivalec v Srbiji in Črni gori, je več ko gotovo, da bo Slovenija po novem davčnem zakonu plačala dvakrat toliko davkov ko doslej.

Vsakemu, ki ve, da neznosna davčna bremena upropaščajo kmečko ljudstvo v Sloveniji, mora biti jasno, da se moramo slovenski poslanci boriti proti novemu davčnemu zakonu in skušati doseči spremembo istega, ker obstoj kmetijstva v Sloveniji zahteva omiljenje davčnih bremen, ne pa povišanje že itak neznosnih davkov.

Dr. Koroščeva izjava o sedanjem položaju.

Urednik belgrajske »Politike« je imel razgovor z dr. Koroščem, ki se sedaj mudi v Belgradu. Med drugimi mu je dr. Korošec o sedanjem političnem položaju izjavil:

»Meni že dolgo ni glavno, kaj govori Radić, ali kako stoji borba med Pašićem

in Maksimovičem. Ljudstvo je ogorčeno, ker vidijo vsi vodeči in vladajoči politiki povsod samo stranko in svojo strankarsko politiko. Ne vidijo pa tistega, kar je danes glavno, ne vidijo gospodarske krize na vseh poljih gospodarstva in vseh gospodarskih slojih. Mi stojimo blizu veliki katastrofi. Nihče ne ve, kako se bo to propadanje pokazalo in kako bo vplivalo na red in mir v državi. Taká politika avtomatično boljše vizira bedne in revne državljane, ne izvemši uradniškega sloja.

Naši ministri potujejo, namesto da bi delali in študirali. Vlada je brez konkretnega načrta za ozdravljenje gospodarske krize. Vse, kar bo napravila, bo napravila napol. Mi smo nesrečna država. Osem let smo že zedinjeni, pa nobeno ministrstvo še ni napravilo načrta, po katerem bi se točno in dosledno delalo. Parlament počiva. Kakor vse izgleda, parlamentarci ne slutijo, kako bedno vlogo igrajo v času, ko se gospodarske organizacije od najvišje do najnižje neprestano in marljivo sestajajo, zborujejo, sklepajo in gledajo, kako bi izšli iz te težke gospodarske krize. Parlamentarci pa počivajo in se sprehajajo po državi.

Vem, da vas te resne stvari ne zanimajo. Vi bi hoteli zvedeti, kaj mislim o Pašiću, Maksimoviću in o novi Demokratični zajednici, ki se je ravno poročila v Sarajevu. O Radiću nočem govoriti. Obzalam hrvatski narod, da ima v sedanjem času Radića. V borbo Pašić—Maksimović ne vstopam, ker ni jasno, kake ideje bodo služile za osnovo bodoče politike teh skupin. Mi se bomo dalje državi rezervirano.

Demokratska zajednica pomenja korak dalje k poenostavitvi našega raztrganega parlamentarnega življenja. Kar pa se tiče programa, se vidi iz službene objave, da demokratska stranka naglašja spoštovanje in izvajanje širokih samouprav. To čitamo mi Slovenci z zadovoljstvom. V resnici nismo vedeli, da se bo ustanovila ta zajednica. V naših prijateljskih odnosih se ne bo ničesar spremenilo, vsaj kolikor se tiče nas Slovencev. Za našo notranjo politiko je važno, da je postala Demokratska zajednica sedaj druga najjačša stranka v parlamentu, kar bo igralo vlogo, ko bo šlo za to, komu bi se naj dal volivni mandat, ker se je za radikale dvakrat zastoj napravilo.

Kaj pišejo nasprotniki.

Kulturnobojni oevrek. Disciplinarni red za učence meščanskih šol, odoben z odlokom ministrstva prosvete ON br. 48.532 z dne 6. novembra 1925 ima v členu 34 sledečo vsebino: »Prepovedana je noša palice in vseh znakov, razven znakov Rdečega križa, sokolskega in ferijalnega saveza in onih, ki jih odobri ministrstvo prosvete.« — Prosimo naše gospode poslance, da povprašajo g. ministra prosvete za pojasnila. Ne gre namreč, da bi mogli gotovi učenci izzivati ogromno večino slovenskega naroda, ki za šole toliko žrtvuje, s sokolskim znakom, naši Orli in celo kongreganisti pa bi ne smeli pokazati, kaj so. Enaka mera za vse!

Brezuspešni dopisi. Da bi ljudstvu priljubili samostojno-demokratsko stranko in

glasilo »Domovino«, poročajo včasih njeni dopisniki tudi o kmetijskih nezgodah in zahtevajo pomoči. V zadnji številki so taki članki od Sv. Trojice v Haložah, iz Verzeja in Prekmurja. Mi jim seveda želimo uspeha. Vendar naj dopisnikom in lahkovernim »kmetiskim« čitateljem »Domovine« ponovimo tole resnico: Z glasovanjem za centralistično ustavo so dali slovenski samostojni demokratje belgrajskim centralistom vsomuč. Če bi se bili žerjavovski in »samostojni« poslanci takrat pridružili našim v boju za avtonomijo Slovenije, bi bil slovenski kmet že več let gospodar na svoji zemlji, ki bi jo urejeval po svojih razmerah in potrebah, brez ponižnih, navadno brezuspešnih zdihovanj in prošnja. — Slovenski kmet to ve in nadaljuje vztrajno boj za avtonomijo. Priliznjenim dopisom v »Domovini« — pa se smeje.

O »cerkvenih davkih in vsiljevanju« piše »Domovina« vnovič, dasi je dvogovor v zadnjem »Domoljubu« odkrito pojasnil cerkvene dajatve. To pot žerjavovski list hinavsko zavija, da je za vsako potrebno reč pri cerkvi, župnišču itd. Tako piše na prvi strani. Že na drugi strani istega časopisa, v članku iz Sv. Marjete niže Ptuj, pa zabavlja, ker so v povojnem času uredili mežnarijo in nabavili nekatere bogoslužju potrebne reči. »Sam naj plača, če kaj rabi,« sirovo kliče samostojno-demokratski dopisnik ondotnemu g. kaplanu. G. žerjavovski agitator, tudi Vaše lepo zavite besede so prikrito hujskanje zoper cerkev in vse, kar je z njo v zvezi. To farani vedo, zato iz te moke ne bo kruha za — samostojnodemokratsko stranko.

Zadnji klic na pomoč samostojnim demokratom za volitve v trgovsko in obrtno zbornico je napisal sam g. dr. Žerjav. Presneto mora iti slabo žerjavovskim kandidatom. »Domovina« že zmerja obrtnike in trgovce, ki niso hoteli pod Žerjavovo nesrečno komando, z »duševno zaostalimi volivci«. Dr. Žerjav pa kaže svojo oliko in onemoglo jezo s tem, da imenuje Jelačin-Ogrinove kandidate, ki so pristaši vseh strank, razen samostojnih demokratov — farovsko in konsumarsko listo. Zabavljanje jasno kaže na veliko polomijo, ki jo bodo pri teh volitvah doživeli dr. Žerjav in njegovi redki somišljeniki, čeprav so se skrili pod ime »stanovske liste«. Obrtniki in trgovci so bili dobro poučeni, da gre to pot za čast in ugled trgovskega in obrtnega stanu. Žerjavov obupni klic je prišel prepozno, kajti prepričani smo, da je že ogromna večina odposlala svoje glasovnice, izponjene s kandidati Jelačin-Ogrinove liste. Vsa čast zavednim trgovcem in obrtnikom! — Če bi pa slučajno le še kdo ne bil volil, naj odpošlje, kjer ni pošte, takoj, kjer pa je pošta, ni urad, pa najkasneje v ponedeljek 20. t. m. izpolnjeno glasovnico in drugo v Ljubljano volivni komisiji. Naj ne bo nikogar, ki bi se s svojim glasom ne pridružil zmagovalni naši četi.

Zvesti zavezniki žerjavovcev so vsekar naši narodni socialisti. Pravijo, da so za avtonomijo Ljubljane, obenem pa v zadnji »Novi Pravdi« zagovarjajo vede ali nevede sedanje gerentstvo na ljubljanskem magistratu. Iz vsega članka se usiljuje misel: Če že imajo biti volitve, naj jih vodi

POLITIČNI ZAPISKI

p Narodna skupščina bo menda zopet začela zborovati 4. oktobra, če bo takrat boj med radikali že toliko dognan, da bodo vedeli, kaj storiti z vlado.

p Tudi Pašić kakšno resnično pove. G. Pašić je povedal radikalnemu odposlancu, ki ga je prišel marsikaj poprašat v Monte Carlo, da sedanja vlada ni naredila niti enega koristnega zakona za državo. Če bi g. Pašić še pristavil, da njegova prejšnja vlada s Pribeževičem in Žerjavom ni bila niti za noht črnega boljša, bi povedal polno resnico. Zato pa smo tam, kjer smo.

p G. Pašić se je iz Monte Carla vrnil v Jugoslavijo, vendar zaenkrat še ne v Belgrad. Ko pride v Belgrad, se bo izvršil glavni napad na radikalne upornike z Maksimovičem na čelu in na Uzunovičevo vlado.

p Boj med pašičevci in Maksimovičem, notranjim ministrom, gre proti višku. Pašičevci povsod iščejo zvez za sestavo nove vlade z najvernejšim Pašičevim prijateljem na čelu, Markom Trifkovičem. Na ta način bi pobili Maksimoviča, ki bi ga potem izkjučili iz stranke, na drugi strani pa se za vsako ceno hočejo iznebiti radičevcev, ki jim delajo samo napotje. V to svrhu delajo najrazličnejše načrte, kako bi skrpali večino brez radičevcev. Pri tem mislijo na nikševce, demokrate (Davidovič), SLS in par manjših skupin. Ta vlada bi jim bila samo most do nove vlade, ki bi jo prevzel Pašić. Ta bi potem izpeljal volitve. Iz vsega tega se vidi, da se pri naših vladah nikdo več ne vpraša, kako bi se dalo kaj koristnega narediti za državo, kako naj se ozdravi gospodarska kriza, temveč samo to, kdo bo ostal pri vladnih blaginjah in pri oblasti. Kar se SLS tiče, nima prav nobene volje drugim služiti za stolček, da zopet prilazejo do trona, temveč bo pri vsaki sestavi gledala samo na to, kaj bo od tega imelo slovensko ljudstvo.

p Skupni nastop Davidovičevcev in muslimanov. Dolgo časa so se že pletli razgovori med Davidovičevimi demokrati in muslimani za skupen nastop v narodni skupščini. Vendar dolgo časa ni moglo priti do kakšnega uspeha. Sedaj pa je vzbudila veliko pozornost nenadna novica, da so stvorili demokrati in muslimani skupen parlamentarni klub z imenom »Demokratska zajednica«. Je to velik uspeh Davidovičeve osebnosti. Klub šteje sedaj 51 poslancev in je največji za radikalnim klubom. To je zlasti važno pri sestavi nove vlade. Opozicija se bo z novim klubom znatno okrepila.

kar sedanji, iz samih samostojnih demokratov obstoječi gerentski svet in ne — nepristranski uradnik. Z žerjavovskimi volivnimi metodami bi bili torej narodni socialisti zadovoljni, zakaj, že vedo in mi tudi. Zato je »Boj za avtonomijo ljubljanskega mesta«, kakor ga razlaga zadnja »Nova Pravda«, milo rečeno — prazna čenčarija.

Katero je največje mesto na svetu? Odgovor: Ljubljana, ki ne more drugače zmagati svojih občinskih nalog, kot da plačuje na magistratu kar — tri »župane«.

PO SVETU

Bombni napad na Mussolinija. V soboto je italijanski ministrski predsednik Mussolini že v drugič srečno ušel smrtni nevarnosti. Ko se je okrog 10 peljal v avtomobilu iz svojega stanovanja v ministrsko palačo, je na nekem trgu v Rimu priskočil neki 18-letni mladenič in vrgel bombo proti avtomobilu. Bomba pa se je od avtomobila odbila, odletela nazaj na tla, kjer je razpočila in ranila več ljudi. Napadalca so takoj prijeli in zaprli. Povedal je, da je po rodu Italijan, doma iz Toskane in je živel več let na Francoskem. Politično pripada anarhistom. V Italijo je prišel prejšnji dan skrivaj brez potnega lista. Domneva se, da je bil atentat dobro pripravljen. Mussolini se je po napadu odpeljal v vladno palačo, kjer so se zbrali vsi ministri, vodje fašistov in zastopniki zunanjih držav, ki so predsedniku čestitali k srečni rešitvi. Takoj, ko se je zvedelo za atentat, so se po vseh italijanskih mestih vršile velike manifestacije za Mussolinija. V Rimu je tudi on nagovoril množico in zagrozil, da kakor je napravil konec štrajkom, tako hoče napraviti konec tudi atentatom in bo za te zločine vpeljal smrtno kazen. (V Italiji nimajo smrtnih kazni.) Zahteval je, da se povsod vzdrži mir in red ter je prepovedal vsako maščevanje. — V Milanu pa so fašisti kljub temu povzročili velike izgrede. Vdrli so v uredniške prostore lista »Avanti« in vse razbili. Tudi v Trstu so se vršile fašistovske manifestacije.

Zmede v Grčiji. Nova grška vlada je sklenila razgnati republikansko gardo, ki je držala s preganjanim predsednikom Pangalosom. Poveljniki te garde pa so hitro zbrali vse člane in se vladnemu ukrepu uprli. Vlada je poslala na upornike celo divizijo in razvil se je hud boj v predmestju Aten. Po vladnih poročilih so bili uporniki premagani. Njihove poveljnike bodo postavili pred vojno sodišče. Proti vladi nastopajo tudi komunisti. General Plastiras pa baje koraka iz severne Grčije z vojsko proti Atenam. Kakor je videti, v Grčiji še ne bo zlepa miru, to pa zato, ker se bavijo s politiko — generali.

Nemčija sprejeta v Društvo narodov. V petek 10. t. m. se je v Ženevi vršila svečana seja Društva narodov, v kateri je bila končno tudi Nemčija sprejeta v to društvo. Seji je predsedoval naš zunanji minister dr. Ninčič. Ob veliki napetosti so vstopili Nemci, ki so jih navzoči diplomati 48 držav viharo pozdravili. Nemški zunanji minister dr. Stresemann je v vznešenem govoru poudarjal važnost tega dogodka in obljubil, da bo tudi Nemčija delala z vsemi močmi na to, da bo mir in prijateljstvo med narodi. Nato je govoril francoski zunanji minister Briand, ki je pozdravljal prisrčne besede zastopnika Nemčije o miru in zaklinal, da je geslo današnjega dne: Nikdar več vojne! Tudi napram časnikarjem sta oba zunanja ministra poudarjala, da si hočeta obe državi izogibati vsakih sporov in ohraniti mir.

Brazilijska in Španija izostali od zasedanja Društva narodov. Ker je dobila Nemčija tudi stalno mesto v svetu Društva narodov, sta Brazilijska in Španija odpovedali svoje sodelovanje pri Društvu narodov. Ti dve državi sta namreč tudi zahtevali stalni odborniški mesti, kar pa so jima odklonili. Enako zahteva stalno mesto tudi Poljska. O njeni zahtevi se bo še sklepalo.

Nemiri na Španskem. Zgodovina nas uči, da se da z diktaturo in nasiljem vladati le nekaj časa. Ko je lok prenapet, rad počti. Takega diktatorja, ki po Mussolinijevem vzorcu tepta pravice ljudstva, imajo tudi na Španskem v osebi Primo de Rivera. Temu možu se pa tla že precej majejo in sam že misli na odstop. Upri so se mu namreč oficirji, s pomočjo katerih se takšni oblastniki navadno drže na oblasti. Nad uporne polke je poslal diktator svoje zveste čete in razvili so se hudi boji. Kako je upor končal, se še ni moglo točno zvedeti. Vladna cenzura je na Španskem zelo stroga in ne pusti nobenih neugodnih poročil čez mejo. Po vladnih poročilih je Primo de Rivera premagal uporne oficirje in jih več tisoč zapodil iz službe. Zaprl so baje okrog 200 častnikov, med njimi 61 generalov. Ta upor je sicer odločnega moža zelo potrl. Tudi kralj želi konec diktature.

Češki fašisti — učenci Italijanov. Češki liberalce dr. Kramar je bil dalje časa v Italiji, kjer je študiral ustroj fašizma. Sedaj je prišel domov in na vse pretege hvali fašiste in njihove metode. Pravi, da bi tudi on rad z bikovkami, revolverji in ricinovim oljem vsiljeval svojo voljo neposlušnim Čehom, ki za fašiste prav nič ne marajo in jih ob vsaki priliki, kadar se pokažejo, pošteno nabiksajo. Dr. Kramarju se pa smeje vsa Češka, ker se mož še na stara leta ni spametoval.

Med primorskimi Slovenci.

Italijani ne puste slovenskih dijakov v Jugoslavijo. Mnogo slovenskih dijakov iz Primorja je do zadnjega časa študiralo na naših šolah. To je čisto naravno. V okupiranem Primorju so Italijani zatrli vse slovenske šole. Slovenski dijaki, ki so se želeli izobraziti v svojem maternem jeziku, so pač morali k nam. Tega pa so se zbal Italijani, ki vedo, da bo pač težko poitalijančiti narod, ki bo imel zadosti zavednih izobražencev. Zato so kratkoročno prepovedali dijakom nižjih razredov iti v Jugoslavijo v šole.

Slovenski železničarji pregnani iz domovine. Že davno so Italijani slovenske uradnike, katerih niso odpustili iz službe, razkropili po celi Italiji, daleč od domačega kraja. Sedaj so se spravili še nad železničarje. Skoro vse, zlasti železniške čuvaje, so prestavili iz domačega kraja v južno Italijo. Poslanec dr. Besednjak je za premeščene železničarje posredoval pri prometnem ministru. Predočil mu je bedo, v katero je s tem brezobzirnim činom pahnil mnogo družin, katerim je iztrgal rednike in jih pregnal v tujino, kjer bo plača komaj njim samim zadostovala, ne pa, da bi mogli skrbeti še za svojce. Minister pa je bil gluha

NOVIČAR

Na Sveto goro!

(Romanje Slovencev 4. in 5. septembra.)

Sveta Gora! K svetogorski Mariji poromamo! Greš ti? Grem! Jaz tudi, ta in ta tudi! Počastit grem Mater begunko, ki je z drugimi nesrečnimi pribežala k nam iskat zavetja. Oj, Sveta Gora, še bi te rad enkrat videl! Moja kri te je škropila, znoj je curkoma lil na tvoje vroče skale, dušil me je dim, smrti sem gledal v obraz, vendar grem, da te zopet vidim. Obljubil sem Kraljici na tvojem vrhu, da pridem. — Sin mi počiva v tvojem naročju, Sveta Gora! Živega ne vidim nikdar več. Grem, da vsaj molim na grobu njegovem, da molim tam, kjer me je zadnjikrat v smrtnem boju klical. — Tudi midva greva, sinko! Tam spodaj spi tvoj atek. Majhen si bil in nisi ga poznal, ko je odšel in se ni več vrnil. Ah, koliko sem molila, da bi prišel zdrav nazaj, ali Bog je hotel drugače, zgodi se Njegova sveta volja! — Tisoč misli, tisoč želja, tisoč hrepenenj! Oj, Sveta Gora!

4. september. Lepo jutro. V veselem razpoloženju se peljemo iz Ljubljane. Dolgo vrsto voz vleče lokomotiva za seboj, saj ni čuda, priglasi se naj je skoro 1200. Po vozovih se razlega veselo petje. Vlak pobira po postajah nove romarje, vozovi se polnijo. Malo tesni postajajo kupeji, toda veselega razpoloženja to ne moti. V Postojni presedemo v italijanski vlak in že drvim po kršnem Krasu proti Trstu.

Kras! Krepak rod prebiva tod, ogorel od solnca in utrjen od burje. Krepak rod, pravim, ki z ljubeznijo obdeluje majhne njivice, skrite med kamenitimi ograjami. Boren živež nudi ta gruda, vendar jo ljudstvo ljubi in se ne umakne z nje. Krepko voljo ima to ljudstvo!

Nabrežina. Zdajpazdaj ugledamo morje! Vse napeto pričakuje. Vlak se izviže iz za skal. Pred nami se razprostire diven razgled. Globoko pod nami udarjajo valovi ob skale, tam do obzorja se širi morska ravan. Male jadrnice se ljubko zibljejo na valovih, med njimi pa mogočen parnik ponosno reže široko brazdo v morje. Solnce boža s svojimi žarki valove, da ti njih prelesno odsevanje jemlje vid. Res, diven pogled na morje Adrijansko!

Vlak drči mimo Miramara, še par minut in v Trstu smo. Veliki prostor kolodvorski je v hipu pokrit s pisano množico. Romarji se vsipljejo s kolodvora na trg. Reči moram, da me Trst ni razočaral. Lepo vtise sem odnesel iz mesta. Nadvse pa me je ganila prijaznost in veselje, s katerim

za vse prošnje in je odgovoril, da premeštev ne more preklicati, ker bi to ne odgovarjalo fašistovskim načrtom.

Poslanec dr. Besednjak pri Mussoliniju. Slovenski poslanec dr. Besednjak je obiskal italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija, kateremu je podrobno poročal o položaju in življenju našega ljudstva v Julijski Benečiji.

so nas sprejele članice Mar. družbe s svojimi preč. gg. duhovniki. Pravtako so nas bratsko sprejeli drugi rojaki in rojakinje. Razkazovali so nam razne znamenitosti, zlasti krasne cerkve, ter sploh poskrbeli, da smo kar najbolj prijetno preživeli med njimi onih par, žal prekratkih uric. — Že se zavija mesto v trdo noč, ko nas vlak s kolodvora sv. Andreja odpelje dalje proti cilju.

Proti Gorici drčimo. Marsikomu lega spanec na oči. Govorjenje ponehava in tudi vesela pesem se ne glasi več. Nenadoma nas prebudi votlo grmenje. Blisk sledi blisku. Kaj bo, če bomo morali v nevihti skozi temno noč na goro? Toda, hvala Bogu, že se je posvetila izza oblakov prva zvezda, za njo druga, tretja, tisoča... Nevihte je konec!

V Gorici smo. Kam sedaj? Kako sedaj? O, nič strahu! Z istim veseljem, z isto prijaznostjo kakor v Trstu, nas sprejemajo rojaki v Gorici. Tiho sicer, ker glasno ne smejo, vendar so nas pričakali in sprejeli. Marsikomu zaigra solza v očeh, ko vidi, kako z odprtimi rokami sprejemajo rojaki — nekdanji begunci — svoje znanke izza onih nesrečnih dni. Hvala ti, ljudstvo gorško, še poznaš pravo gostoljubnost, še bije v tebi gorko srce!

Sedaj pa v temno noč na goro! Deloma peš, deloma v avtomobilu, ki te popelje po lepi cesti gori do Prevalj, skoro sredi gore.

Na vrhu smo. Kapela je do zadnjega kotička napolnjena z romarji. Tudi prostor krog nje so zasedli. Žal ni mogoče dobiti še dovolj prenočišč za toliko množico, vojno razdejane je bilo preveliko, da bi se v tako kratki dobi mogle zaceliti vse rane. Sedajni preč. g. oče gvardijan se zelo trudi, da bi se vse čimprej uredilo. Veličastno novo svetišče, ki se sedaj zida, pričča, da je vodstvo samostana v spretnih rokah. Patri so nas prijazno sprejeli in nam ponudili postelje, kolikor jih je bilo še na razpolago.

Gospodje so spovedovali skoro vso noč in tudi zjutraj so spovednice še vedno oblegane. Saj ni čuda, v celem samostanu je en sam pater Slovenec in še eden, ki slovenski razume, ljudstva pa toliko! Zato je domače ljudstvo porabilo lepo priliko, ko je prišlo z našimi romarji več duhovnikov, da pri njih opravi svoje verske dolžnosti.

Zgodaj zjutraj se prično sv. maše. Ljudstvo pobožno moli in v celih trumah pristopa k mizi Gospodovi. Ob 6 se prične glavno opravilo. Krasen cerkveni govor privabi marsikomu solzo v oko. Med mašo zadoni s kora Mariji v čast divna slovenska pesem. Neka tajna bridkoradostna čustva polnijo človeku srce ob takih trenutkih. Ne morem jih popisati, to se more samo čutiti!...

Po sveti maši stopim ven pred cerkev. Razgled z gore je diven. Pred teboj Gorica in dalje doli lepa ravnina tja do morja. Za teboj Alpe v svojem veličastju, izpod njih

pa se vije med griči »brhka hči planin« — zelena Soča. Vsebolj pa strmi oko v one hribe krog tebe — Sveti Gabrijel, Sabotin, Oslavje, Kuk itd., imena, pri katerih se stiska človeku srce. Zamišljen gledam, v duhu pa mi beže pred očmi slike iz onih strašnih dni. Težka bo! mi lega na dušo. Tu ste trpeli, tu krvaveli, tu umirali — junaki! Počivajte v miru — naj vam bo lahka zemlja kraška — počivajte v miru!

Grem med romarje. Resni so njih pogovori, saj stoje takorekoč sredi samih grobov. »Da, mati, tam doli je bilo, ko so ga ubili. Vas je še poklical, potem pa izdihnil.« — »Poglej, žena, tam se še vidi jarek, kjer me je zadelo, potem pa sem strašno trpel.« — »Nocoj sem spal v kaverni, kjer sem osem mesecev preživel v večnih bojih. Prav dobro sem spal, takrat nikoli ne tako.«

Taki so pogovori romarjev. Niso hrupni, zamišljeno zre njih oko, duša pa je zatopljen v nekdanje dni in sanja o prihodnosti. Bog sam ve, kakšna bo.

Polagoma se spuščamo v dolino proti Gorici, pogled pa nam pogostokrat nehote še uhaja na goro. Z Bogom, Sveta Gora, z Bogom Mati, še pridemo, še bi te radi obiskali dostikrat, dostikrat! Sedaj moramo iti, čas poteka. Še nekaj prijetnih trenutkov med dragimi rojaki v Gorici, potem moramo iti. Bol nam lega na dušo, tesnoba stiska srce. Slovo je vedno težko, kako bi sedanje ne bilo, ko se poslavljamo od Tebe, Mati, in od rojakov, ki prebivajo krog Tvojega svetišča. Oj, Mati svetogorska, daj, da bo svidenje zopet veselo, čuvaj nam dom in vero! Z Bogom, Mati, z Bogom rojaki, še pridemo!

d Somišljeniki! Kdor zasleduje volitve v obrtno in trgovsko zbornico, ve, da gre tu proti demokratom Žerjavove sorte. Tu mora pomagati vsak naš somišljenik. Povprašujte vsakega obrtnika v vaši bližini, moške in ženske, če je že volil. Noben glas ne sme v izgubo!

d Okrožje kmetskih zvez v Novem mestu ima važno sejo v ponedeljek 20. t. m. ob pol 10 dopoldne v tajništvu SSL v Novem mestu.

d Hišni posestniki cele Jugoslavije so imeli pretekli teden v Ljubljani svoj kongres. Iz cele države je došlo precej udeležnikov in tudi iz drugih držav so prišli zastopniki. Obenem je imela Zveza hišnih posestnikov za Slovenijo svoj občni zbor.

d Spor med Trboveljsko družbo in vlado poravnana. Danes teden smo poročali, da je vlada naenkrat ustavila kupovanje premoga za železnice pri Trboveljski premogokopni družbi, ta pa je odgovorila s tem, da je po vseh krajih razen v Trbovljah takoj, deloma ali čisto ustavila obrate ter s tem spravila več tisoč rudarjev v nevarnost pomanjkanja. Pri pogajanjih je vlada zahtevala, da se znižajo cene premoga za 15 odstotkov, kar je čisto pravilno, ker dela družba ogromne dobičke, ki gredo v korist ino-

Vedno najnovejše

volneno blago za ženske obleke in bluze
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 11

zemskim delničarjem. Na drugi strani pa se mora tudi vlada ozirati na to, da delavstvo ne pride ob kruh. Pogajanja so se zaključila tako, da se cene premogu znižajo za 15 odstotkov, družba pa si je izgovorila proste roke, da podaljša delovni čas ter pozneje tudi zniža plače. Da se to ne zgodi, je dr. Korošec takoj posredoval pri raznih ministrstvih, katerim je predložil, da družba pri svojih ogromnih dobičkih lahko zniža cene, ne da bi morala potem pritisniti delavstvo. Ne gre, da državno varčevanje plačajo delavci, plača naj ga Trboveljska družba.

d *Nova cerkev v Šiški*, prekrasno in veličastno delo arhitekta Plečnika, je že začela kazati svoje pravo lice. Zunanja stran se že ometava in gladi, znotraj delajo strop, tako da bo čez dobrih 14 dni že lahko služila za službo božjo. Slovesno bo blagoslovljena menda 3. oktobra, za praznik sv. Frančiška. Na Mali šmaren so nad velika vrata dvignili velik križ, ki stoji na velikem bakrenem jabolku. Seveda bo cerkvi do izpopolnitve še dolgo precej, precej manjkalo, tako da bo še precej časa preteklo, preden bo taka, kot si jo je umetnik zamislil.

d *Katoliška cerkev v Belgradu* je bila povečana, tako da ima sedaj tri ladje. 4. oktobra bodo obesili v zvonik tri nove zvonove. Cerkev je posvečena Kristusu kralju. — Frančiškanski zamostan je tudi že skoro dograjen ter bo blagoslovljen na Vseh svetih dan. Poleg njega bodo začeli zidati veliko cerkev v čast sv. Antonu Padovanskemu.

d *Za konkordat* med katoliško cerkvijo in našo državo se še vedno vrše pogajanja. Sedaj gre še za naslednje točke: vprašanje vojaške službe duhovnikov in bogoslovcev, agrarna reforma cerkvenih veleposestev, verske šole, staroslovenski obredni jezik, zavod sv. Hieronima.

d *Tečaji v Domu duhovnih vaj* do konca leta 1926. Za duhovnike: 11. do 15. oktobra. — Za može: 30. oktobra do 3. novembra in 11. do 15. decembra. — Za mladeniče: 13. do 17. novembra; 4. do 8. decembra in 18. do 22. decembra. — Za organiste in cerkvenike: 22. do 26. novembra. — Za učiteljski stan: 27. do 31. decembra. — Vsak tečaj se začne zvečer prvega in konča zjutraj zadnjega zgoraj imenovanih dni. Udeleženci naj bodo v Domu do 6 zvečer prvega dne. Za udeležbo naj se pravočasno prijavijo. Kdor bi prijavljen ne mogel priti, se mora pravočasno odglasiti, da napravi mesto drugemu. Oskrbnina znaša za ves čas 120 Din. Pišite na naslov: Vodstvo Doma duhovnih vaj, Ljubljana, Zrinjskega 9.

d *Po toči zvoní*. G. Urek z Globokega je na zadnji seji Kmetijske družbe ogorčeno govoril zoper centralizem, ki je vzrok propadanja Slovenije. G. Urek ima čisto prav. Samo prepozno ima prav. Ko se je z vidovdanske ustavo centralizem pri nas vpeljal, smo mi na vse strani svarili ter kazali na grozne posledice, toda bil je baš G. Urek tisti, ki je kljub temu glasoval za vidovdansko ustavo.

d *S čolnom iz Ljubljane v Belgrad*. 20. avgusta sta inženir Anžlovar in dijak Stupar s čolnom odrinila po Ljubljanici in Savi proti Belgradu, do katerega sta došla v 10 dneh. Korajžna fant!

d *Romunski kralj*, oče naše kraljice, se je precej časa mudil na Bledu, ki mu je zelo prirastel k srcu. Udeležil se je dvornega lova v Krmi ter ribolova v Savi pri Lazah.

d *Naša mornarica*. Prva jugoslovanska vojna ladja križarka z imenom Dalmacija, je dospela pretekli teden v Tivat. Sprejem je bil zelo slovesen. Vojno ministrstvo je naročilo tudi dva podmorska čolna, ki bosta prva v naši državi.

d *Neprijeten obisk* je imel te dni notranji minister Maksimovič, ko se je mudil v Valjevu. Pozno ponoči, ko je minister že spal v nekem hotelu, je prišel v hotel neki pijan podporočnik ter zahteval od portirja, da ga pelje pred ministra, s katerim bi rad govoril. Portir se je branil, da je že pozno in da gospod minister že spi, toda podporočnik je s silo udril v Maksimovičovo sobo, kjer ga je nahrulil z besedami: »Ali si ti tisti notranji minister, ki je belgrajsko občino predal demokratom.« V hotelu je nastal velik hrup ter se je šele policiji posrečilo, da so odkritosrčnega posestnika odstranili.

d *Zopet nov socialističen list*. Ni še izšla 2. številka socialističnega lista Enotnost, že je izšlo četrto glasilo: Delo. Vsak socialist oz. komunist bo kmalu stranka zase in bo svoj list izdal samo za svojo domačo porabo. Velika razcepljenost med socialističnim delavstvom pomenja pomanjkanje izobrazbe, zato ne bodo nikdar nič dosegli.

d *Občinske hiralnice*. Skupščina občinskih starešinstev sodnega okraja Brdo je sklenila, da zgradi v bližnji prihodnosti okrajno ubožnico in hiralnico za reveže in onemogle svojega okraja. Za stavbni sklad prispevajo občine v tekočem letu 5000 Din. Začetek je postavljen in upamo, da bo velevažna socialna ustanova kmalu uresniči.

d *Prostozidarji* bodo imeli letošnji svetovni kongres v Belgradu.

d *Kako je Franc Rol »ajnikal«*. Franc Rol je češki državljani in je živel v Sloveniji. Skromno je živel z ženo in tremi otroci ter ponižnim oslom, s katerim si je služil kruha. Pa je dobil od češke vojne oblasti poziv na orožne vaje v Kremžir. To je bilo hudo za moža — od česa naj ta čas žive žena in otroci. Toda ni dolgo pomišljal: napregel je svoj voziček, naložil nanj ženo in otroke ter jo udaril naravnost po cesti proti Kremžirju. Za potni list mu je služila pozivnica na orožne vaje in tako je mož končno dospel v Kremžir, pač z enotedensko zamudo, pa ne iz svoje krivde, pač pa radi neprestanega dežja, ki ga je oviral na poti. Ko se je pripeljal v kasarno, so ga gospodje oficirji zelo sumljivo pogledali, češ, da se norčuje iz vojaške oblasti. Toda mož se ni dal v kozji rog ugnati: razložil je vse lepo po vrsti. Gospodom oficirjem se je srce omečilo, pa so mu spregledali zamujeni teden, pa tudi otrok, žene in oslička mu niso zamerili.

d *Umrli* je 6. t. m. nenadoma na Trški gori pri Krškem gospa Ivana Jeglič, svakinja ljubljanskega škofa dr. A. B. Jegliča. Pokojnica je bila vneta delavka v naših dobrodelnih organizacijah. Bog ji bodi večni plačnik!

d *Umrli* je v nedeljo 5. t. m. Neža Petek iz Kota pri Ribnici. Bolehala je več let.

Bila je skrbna gospodinja in dobra mati. Naj v miru počiva, ostalim pa naše iskreno sožalje.

d *Nenadna smrt*. V nedeljo 12. t. m. se je vozil po Blejskem jezeru, uslužbenec Jugoslovanske tiskarne, kemigraf gosp. Karel Moser, doma z Dunaja. V čolnu, kjer je bil sam, mu je postalo slabo, ter se je vlegel. Ko so drugi videli, da je čoln rez veslača, so se mu približali ter ga zavlekli na breg, kjer pa Moserja niso mogli več poklicati k življenju. Zadel ga je kap. — Drugi dan je doma na svojem stanovanju v Ljubljani nenadoma umrl drugi uslužbenec Jugoslovanske tiskarne, stavec gosp. Franc Vrečar. Prišel je domov, kjer mu je postalo slabo, na kar je umrl. Naj v miru počivata!

d *Letalska nesreča — dva mrtva*. — Kmetje iz Ptujkega, ki so se peljali iz Varaždinskih toplic, so videli tole grozno letalsko nesrečo: Na desni in hrvatski strani Drave med Varaždinom, Čakovcem in Ormožom ima grof Bombelles razsežna posestva z njivami, pašniki in gozdovi. Zadnji petek popoldne je pribrenčal iz južne strani nad ravan grofa Bombellesa nasproti Ormoža aeroplan. Iz neznanega vzroka in kar naenkrat se je spustilo letalo iz višine proti zemlji, a je zadelo kakih 30 metrov nad zemljo nad jagned, katerih je tu nekaj ob Dravi vse polno. Prilet v visoko drevo je bil tako silen, da se je letalo popolnoma razbilo in sta padla mrtva na tla pilot in še en potnik. Kdo sta ponesrečenca, kmetje očitvidci niso mogli doznati, a vse je reklo, da je eden neki višji gospod iz Belgrada, ki se je hotel udeležiti lova na Bombellesove fazane in jerebice.

d *Silno neurje na Japonskem*. 4. septembra zjutraj je razsajalo po celi srednji Japonski grozno neurje z viharjem, kateremu pravijo tajfun. Ta tajfun je povzročil veliko materijelno škodo in zahteval veliko človeških žrtev. V mestu Tejebaschi se je podrl vsled viharja šolsko poslopje. Razvaline poslopja so pokopale 12 otrok, 90 pa jih je bilo težko ranjenih. V mestu samem je poplaval neurje 300 stanovanjskih hiš. V mestu Hamamastu je vihar porušil celo tovarno in je bilo ubitih osem delavcev, 25 pa ranjenih. Na železniški progi Hamamastu—Tokio (glavno mesto Japonske) je bil prevrtnjen en cel vlak in je bilo ob tej priliki ubitih in ranjenih več oseb. V mestu Jotschita je porušil tajfun 40 hiš, tri stražnike je ubil, ranjenih pa je bilo veliko civilnih oseb. Na vojaškem letališču v Akenogahari pri Nagoji je bilo poškodovanih 40 letal, med temi so nekatera popolnoma razbita. V Kahasaki je vrgel vihar ob tla dvojce svetilnikov in pri tem je utonilo 15 moš.

d *Požar v Ribnem pri Bledu*. V ponedeljek ob pol 12 ponoči je na nepojasnen način izbruhnil ogenj na skednju Golmajerja. Ko so domači ogenj opazili, je bila že vsa zaloga slame in sena v plamenih. Preden je mogla prihiteti požarna bramba na mesto, je ogenj objel tudi skladišče trgovine. Dobro založeno skladišče in hlev sta pogorela do tal. Hišo so nekoliko obvarovali, ostala pa je brez strehe. Škoda pogorele stavbe, podstrošja, poljskega orodja in popolnoma uničenega skladišča trgovine se ceni preko 100.000 Din. Posestnik je zava-

PRISTANI

F. ČUDEN
Prešernova ulica št. 1

rovan pri »Vzajemnic« na 100.000 Din, pri »Slavije« pa za 5000 Din.

d Kjer vlada alkohol. Na Malega šmar-na dan je priredilo gasilno društvo iz Sent Petra pri Novem mestu veselico v Maškovicu, tik pod Triko goro. Sodi v zidanicah še niso popolnoma prazni. Seveda se vsakdo ustavi v zidnici; domov grede se pa bodo ljudje — tako je računalo gasilno društvo — ustavili na veselici. Pa alkohol ima svojo moč in dobi kmalu v oblast posebno mlade ljudi. Tako je bilo tudi tukaj. Že okrog 3 popoldne je tekla kri. Žrtve je postal mladi Gorietov sin iz Krke, kateremu sta dva mladiča razparala z nožem trebuh. Storitca že premišljujeta svoje dejanje v zaporu.

d Roparski napad na okrajnega glavarja. 8. septembra so blizu postaje Vucitrn roparji napadli okrajnega glavarja Nikoliča, njegovo hčer Nadeždo in še par oseb, ki so se vozili v avtomobilu proti Kosovski Mitrovici v Srbiji. Roparji so ustavili avtomobil in ga obkolili. Potniki so potegnili revolverje. Okrajni glavar je zaukazal šoferju, da naj odhiti avto z največjo brzino. V tem trenutku so roparji sprožili osem strelav iz vojaških pušk. Takoj nato so naglo prebrskali avtomobil, nato pa pobegnili. Strela so ranili glavarja Nikoliča v roko, njegova hči Nadežda je ranjena smrtno, drugi so pa dobili več težkih ran. Šofer je nadaljeval vožnjo proti Vucitrnu. Med potom je Nadežda Nikoličeva vsled težkih ran umrla. Orožništvo je začelo takoj zasledovati razbojnike, toda dosedaj brez uspeha. Sumi se, da so bili ti roparji odpušteni orožniki in da gre tu za maščevanje.

d Tihotapeci umorili finančnega stražnika. Prejšnji terek je šel finančni stražnik podpreglednik v Št. Ilju v Slovenskih goricah. Resnik na državno mejo. Ker ga ni bilo cel dan nazaj in tudi ne na praznik v sredo, so ga šli iskat. Našli so ga ob nekem jarku v Ceršaku pri Št. Ilju mrtvega z razbito glavo. Kolikor se je moglo dognati, je pokojni zalotil dva tihotapca, ki pa sta se ga lotila ter nadvladala. Eden mu je zadel smrtne sunek z nožem, drugi pa ga je s kopitom njegove puške udaril po glavi. Tihotapec še niso dobili.

d J. N. Se. L. Tiskovni zakon ne preneša takih dopisov.

DOBRO BLAGO! NIZKE CENE!

»OBLAČILNICA«

manufaktur, trgovina na debelo in drobno
Ljubljana, Miklošičeva cesta 7

ima najlepšo in največjo izbiro raznega sukna, hlačvine, volnenega blaga za ženske obleke, barhenta, flanele in drugega perilnega blaga

po izredno nizkih cenah.

Naročniki »Domoljuba«, kupujte manufakturno blago le pri »OBLAČILNICI«.

V vsako hišo Domoljuba!

PO DOMOVINI

PREDOSLJE.

(Stoletnica farne cerkve.)

Na kvaterno nedeljo dne 24. sept. 1826 je bila posvečena naša farna cerkev. Po štirih letih ogromnih stroškov in svojega velikanskega osebnega dela so doživeli naši vrli in požrtvovalni predniki ta dan veselja. Ker torej na letošnjo kvaterno nedeljo v sept. poteče ravno sto let od tega za našo faro nad vse pomembnega dogodka, hočemo farani stoletnico posvečevanja naše farne cerkve kar najbolj mogoče slovesno obhajati.

Že lansko leto ob priliki napeljevanja elektrike je bila notranjost cerkve popolnoma prenovljena, letos se pa trudijo že več tednov zidarji, da obnove tudi vso zunanjost. Nova zelenkasta barva po stenah in beli stebri že od daleč zelo prijetno izenadijo gledalca.

Proslava stoletnice se bo pričela dne 18. sept. v soboto zvečer s slovesnim zvonjenjem po vseh cerkvah v fari in z razsvetljavo v zvoniku. V nedeljo zjutraj ob šestih bo pridiga bivšega tukajšnjega kaplana mil. g. prošta Andreja Kalana in sv. maša. Ob desetih ima slavnostni govor tudi bivši tukajšnji kaplan pref. g. kanonik dr. Fr. Kimovec. Na to bo slovesna pontifikalna maša — prvič v naši cerkvi. Popoldne bodo najprej slovesne litanije, potem pa na pokopališču spomin na naše prednike, farane kakor tudi vseh dosedanjih župnikov — 6 jih je bilo —, ki vsi počivajo na tem pokopališču. V ponedeljek bo slovesna črna sv. maša za vse dobrotnike naše farne cerkve in vse rajne farane.

S tako proslavo stoletnice se bomo skušali zahvaliti Bogu za vse milosti, ki jih je naklonil celi fari tekmo sto let ravno po tej cerkvi, obenem pa seveda tudi obnovili pojem, kaj je faranom njih farna cerkev.

V TREBANJSKI FARL

Ne vem kako, da me, potnika, letos nekam nenavadno pogosto zanaša pot v prostrano faro trebanjsko. Sem sicer Gorenjec, navajen na romantično veličino naših pokrajinskih slik, a tudi Dolenjska stran ni brez mika. Še posebej trebanjska fara. Ob lepi državni cesti, od Št. Lovrenca pa skoro do Mirne peči se razprostira biser dolenjskih fara. Bogata ponosnih domačij, idilična v svojih valovitih hribovih, v dolinicah polna žitnih polj, proti jugu posajena z vinsko trto, ovenčana s krasnimi gozdovi, napajana od temnozelene Temenice, ki išče med travniki svojo vijugasto pot — cela prelepa fara trebanjska kot razcveta čudovita roža v božji dlani. Ni čuda, da me, ljubitelja naravnih krasot, vedno zopet vleče v ta dolenjski raj.

Navadno pridem sem na oddih od premnogih slavnosti, ki jih nedeljo za nedeljo obhaja kulturna Gorenjska. A imam čudno srečo. Tudi tu naletim skoro vedno na slavnostno razporeženje. V tem oziru je trebanjska fara najbolj agilna; nobena

sosednjih fara nima tako raznovrstnih in mnogobrojnih prireditev. To vem iz izkušnje.

Sem bil zgodaj spomladi tu. Cele gručice praznično oblečenih ljudi sem srečaval ob zgodnjih jutranjih urah. Kam pa, kam? Imamo duhovne vaje za III. red. — Začetkom počitnic sem zopet prišel. Cela vas v mlajih in venci. Kaj pa to? Orel obhaja svojo dvajsetletnico. — Pridem tisti teden po Vel. Šmarnu. Zjutraj in zvečer slovesno zvonjenje, praznični ljudje v treh delavnih dneh. Vprašujem: Imamo svetoletno spoved, odgovarjajo, in misijonarje in pridige. — Samo teden pozneje: Ognjegasci so dobili novo gasilno orodje, imajo sv. mašo, cerkveni govor, blagoslovitev brizgalne itd. — Na Mali Šmarni petindvajsetletnica Marijine družbe. To si hočem pa natančno ogledati, sem dejal sam pri sebi.

Dan, kot nalašč za Marijino slavo. Modro nebo z belimi oblaki. Jesensko solnce. Mladi duhovnik, menda domači voditelj družbe, je urejeval spreved, ki se je razvil izpred župnišča. Prva so stopala domača dekleta s svojo zastavo; za njimi dolga vrsta kandidatini, opravljenih kot neveste. Zdaj dvanajst malih belih deklic, ki nosijo na modrih in belih blazinicah simbole Marijine slave: krono, žezlo, zvezde, lilije itd. Središče spreveda pa je čudovito lepi kip Matere božje, ki ga na belih nosilnicah nosijo štiri jubilatince. Za kipom stopa mil. g. prošt iz Novega mesta v popolnem ornatu, v spremstvu številne duhovščine. Za njo vrsta jubilatinc. Nato sosednje družbe iz Mirne, Sv. Trojice, Sv. Križa, Mokronoga, s Čateža. Vsaka s svojo zastavo. Spreved se razvije po vasi. V jasno nebo odmevajo odpevi lurske pesmi: Ave, ave Marija. V cerkvi je bil slavnostni govor g. prošta, dovršeno lepi sprejem novink, izročitev diplom »Spomin zvestobe« jubilatincem blagoslov, Tedeum...

In zdaj recite, da trebanjska fara ne prednjači vsem drugim.

Ne vem, kdaj bom zopet zašel v to izredno faro. Bodi kadarkoli. Gotovo bom še marsikaj spodbudnega in lepega doživel v tem dolenjskem Rimu.

Potopnik z Gorenjskega.

REČICA OB SAVINJI.

Dne 21. septembra se bo vršil prvi veliki živilski in blagovni sejm v Rečici ob Savinji. Radi izredno ugodne lege in radi prvovrstne plemenske živine, katera je v zadnjem času na najboljšem glasu, se nudi kupcu in prodajalcu priložnost, da natavi tu zajamčeno dobro blago, oziroma da proda svojo odvišno živino. Redni sejmi se bodo od sedaj naprej vršili tako: 1. sejm dne 21. septembra, 2. sejm dne 6. novembra, 3. sejm dne 17. marca, 4. sejm dne 4. julija. Občinstvo se vabi, da se teh sejmov v obilnem številu udeležuje. — Županstvo Rečice ob Savinji.

SELA PRI ŠUMBERKU.

(Smrt.)

Dne 7. septembra je umrla na Selih Marija Sterniša, vulgo Koiarjeva mati. Bila je dobra krščanska mati. Kako je bila priljubljena, je najlepše pokazal njen pogreb. Naj v miru počival!

SV. GORA PRI LITLI.

(Prosvetno delo.)

Kar naenkrat smo zaplavali na visoko morje in se znašli sredi živahnega društvenega življenja. Na veliki Šmaren smo otvorili novi Dom in videli nastop igralcev Kamniške dijaške zveze. Na mali Šmaren so pa že nastopile same domače moči v igri »Kri-voprisezniki«. Vsled dobre šole, gotovo pa tudi vsled prirojene nadarjenosti je vsak svojo nalogo čestno rešil. Veliko je bilo hvale in marsikdo je že pri prvi predstavi spoznal, koliko vzgojnega in tudi umetniškega lahko nudi dobra igra. Tudi prosvetno društvo smo šele zdaj ustanovili, ko imamo za to primerne prostore. Nabiralna pola članov, ki je romala po vaseh, je bila kaj hitro polna. Dobre knjige, tamburanje in petje bo nam krajšalo nedelje in bližajoče se dolge jesenske in zimske večere.

ŠENČUR PRI KRANJU.

(Požar.)

Pretekli mesec je uničil ogenj posestniku Ant. Vidmarju, po domače Kobasarju, skedenj in druge gospodarske pritlikline. Nismo še pozabili prve nesreče, že so nam dne 5. septembra ob polnoči zopet naznanili tužni glasovi zvonov, da imamo zopet ogenj v vasi in sicer pri posestniku Alešu Vidmarju. Pogorel je skedenj z drugimi gospodarskimi poslopji, vsa krma za živino, vozovi in drugo orodje. Rešiti se ni moglo prav nič, ker je bilo že vse v ognju, ko so domači opazili to strašno nesrečo, ki jih je zadela. Zanetila je ogenj zlobna roka prvega in drugemu. Vaščani s strahom pričakujemo, kdaj nas zopet pokliče iz nočnega miru klic na pomoč. Varuj nas Bog in sveti Florijan pred požarom! — Domače gasilno društvo in ona iz okolice so prihitela hitro na pomoč ogroženim sosedom. da se ogenj ni razširil tudi na še negoreča poslopja. — Delo v naši farni cerkvi gre že h koncu. G. Mat. Bradaška, slikar v Kranju, nam je preslikal hišo božjo. Krasno je, posebno lep je prezbiterij. Pri tej priliki so napeljali električne cevi za elektriko. Ko nam posveti še luč v cerkvi, bo res nekaj krasnega. — Šenčurki fantje pa so iz svojih prispevkov napravili električno razsvetljavo (pet žarnic) v kapeli Srca Jezusovega, ki stoji sredi vasi. Ne bo vam žal, dragi fantje, kar ste darovali Najvišjemu, ki vam tisočero vse povrne.

POLŠNIK PRI LITLI.

V nedeljo 19. t. m. se bo vršila v naši farni cerkvi na Polšniku velika slovesnost. Blagoslovljali bomo nov glavni oltar Lurške Matere božje. Ta oltar je izklesan iz pravega snežnobelega kamena, v sredi pa je kamenita votlina, v kateri kleči sv. deklica Bernardka, vsa srečna in zamaknjena pred čudovito podobo Marije. Če pogledaš na oltar, misliš, da gledaš res čudežni pri-

Nova knjiga
o sv. Frančišku.

Priznani naš pesnik Silvin Sardenko je izdal krasno delo o sv. Alojziju. O tem vzorniku mladine smo imeli doslej mnogo napčnih pojmov. Vsi življenjepisci, ki so ga nam dosedaj opisavali, so ga nam podajali v nekih nedosežnih stopnjah življenske ostrosti, ki se nam je zdelo bolj nenaravna kot pa privlačna. Novejše študije o sv. Alojziju pa so nam razkrile tega ljubkega svetnika v čisto novi luči. Sv. Alojzij nam je postal mnogo, mnogo bližji. In sledeč tem novim, temeljitim študijam o življenju svetega Alojzija nam je podal Silvin Sardenko najpoprej v nevezani (11 razprav), potem pa v vezani besedi (112 pesmi) popoln vpogled v borbe in zmage mladinskega vzornika. Pesnik in pisatelj se je docela poglobil v življenje svojega patrona ter pokazal Alojzija takega, kot je v resnici bil. Iz knjige se bo mladina prepričala, da je Alojzij res vzor, karšnega si mora želeči in da pot do te višine ni nedostopna. V novi knjigi nam je Sardenko z znanstveno natančnostjo, z umetniškimi čuvstvom in vestno točnostjo podal pravo podobo in bistvo velikega kristjana. To po opremi salonsko knjigo, po bogati in lahko umljivi vsebini pa ljudsko knjigo priporočamo s prepričanjem, da je — kakor komaj katera druga — vredna vse pozornosti našega izobraženstva, zlasti naše mladine. Naročniki naj se takoj oglase, ker nalog ni številčen. Kljub lepi obliki in velikemu obsegu (obsega 300 strani na četverki, vezana v sivo platno, papir najfinejši) je cena le 70 Din, in sicer vsled velikodušnosti neimenovanega založnika. Naroča se pri osrednjem vodstvu Ma-

zor kot v resnici pred seboj. Vabimo vse častivce Marijine in prijatelje naše romarske cerkve, da prihite v nedeljo na Polšnik, da nam pomagajo dostojno in v pravem veselju proslaviti to slovesnost.

MENGEŠ.

(Koncert.)

V nedeljo, dne 19. t. m. ob pol 4. uri popoldne se vrši v dvorani našega društvenega doma koncert odseka Pevske zveze »Cerkvenega pevskega zbora na Ježici«. Zbor združuje krog 30 pevskih moči. Program obsega v celoti 17 pevskih točk, t. j. 12 mešanega, 3 moškega in 2 ženskega zbora. Vse ljubitelje petja najprisrčneje vabimo.

JEŽICA PRI LJUBLJANI.

Naš rojak gosp. Vilko Cunder iz Stožic je odšel za kaplana v št. Peter pri Novem mestu. Mlademu gospodu želimo veliko uspehov v vinogradu Gospodovem. — Smrtno je ponesrečil pri popravljanju cerkvenega stolpa v Velikih Laščah Anton Knez iz Ježice (Končančev). — Občinski odbor se je pričel zanimati za napeljavo

rijinih družb v Ljubljani, Pred škofijo 6. O knjigi še izpregovorimo.

Kmetiska družina.

(Govoril dr. A. Korošec na Kmetiskih dnevih v Mariboru.)

(Nadaljevanje.)

Glavno vprašanje našega naroda to je družina!

Toda ti dnevi, in ž njimi vred današnji dan, so veljali slovenskemu kmetu. Toliko predmetov se je obravnavalo in toliko važnih sklepov se je storilo, da bi bilo težko kaj novega povedati. Pač pa hočem ono, kar se mi zdi med vsem najvažnejše za sedanjí čas, izbrati in Vam tudi tukaj na zadnjem slovesnem in zaključnem zborovanju položiti na srce. Prireditelji na kmetiske dneve so Vas v oklicih pozivali, da naj pride danes vsakdo, če le mogoče, na zborovanje s puščalcem. A s čem naj odidemo z zborovanja domov? Z belim lističem za klobukom, kakor nosijo rekruti pozivnico za vojno službo. A na tem lističu naj bo zapisano par očetovskih opominov.

Graščaki, ko so v starih časih dali graditi svoje gradove, so jih obdali z debelimi zidovi in s širokimi ter globokimi jarki. Še danes vidimo njih ostanke. Zakaj to? Da bi sovražnik, kadar je pridrvel nad nje, imel tem težji posel. Tak zid in take jarke bi trebalo danes postaviti okoli vseh naših družin in tudi okoli kmetiskih družin in to zaradi tega, da ne pride sovražnik v naše družine in nam jih ne razdene in razkopa. Kmetiska hiša naj bi ne bila samo hiša dela, ampak tudi hiša svetosti, molitve, hiša ljubezni, hiša veselja. Ni večje sreče in blaženosti, kakor jo uživa poštena krščanska družina. Nič bi naj ne razdruževalo družine, nič ne motilo njenega skupnega življenja razven opravila izven hiše. Kjer se več

elektrike iz Ljubljane. Upamo, da se bodo načrti končno posrečili. — Na konjski razstavi v Ljubljani sta bila odlikovana konja gg. Dimnika iz Jarš in Sitarja iz Stožic. — Vsi tukajšnji obrtniki in trgovci razen dveh so sklenili voliti Jelačin-Ogrinovo listo. Povečini so glasovnice že odposlali.

IZ ŠKOFJE LOKE.

(Mestna hranilnica.)

Občinski odbor našega mesta je v svojih zadnjih dveh sejah dne 10. avgusta in 11. septembra t. l. storil zelo važne sklepe. V prvi je namreč sklenil ustanoviti lastno mestno hranilnico ter je izvolil pripravljalni odbor, da ta sklep izvede in da pripravi vse za čimprejšnji pričetek njenega poslovanja. V drugi seji pa je občina prevzela za hranilnico popolno poročstvo, kakršnega zahtevajo zakoniti predpisi. Po pravomočnosti zadnjega sklepa se bodo predložila že sestavljena pravila v odobrenje oblasti. Ker je pričakovati, da v tem oziru ne bodo na potu nobene ovire, bo nova mestna hranilnica brezdomno s pričetkom novega leta že redno poslovala.

skupno ne moli, kjer stariši ne pripovedujejo več lepih povesti in pravljic svojim otrokom, kjer mati ne uči več svojih otrok o Bogu in božjih resnicah, kjer se ne čuje več nedolžna pesmica, kjer ni več skupnega razveseljevanja in zabave, tam tudi ni več srečnih družin. V takih hišah je hladno kakor v zimski noči, pusto kakor v prazni sobi, zopno kakor v ječi. In nič ne more dati toplote družinskemu življenju kakor pošteno življenje po verskih resnicah in iz njega izvirajoče nedolžnosti, a srčno veselje. Oče in mati in deca, morajo biti neka enota, zvezana med seboj po globoki veri in neizmerni ljubezni, kakor so tri božje osebe en Bog, tako mora biti tudi oče, mati in otrok ena enota, odsev božje Trojice v človeškem življenju. To enoto razdirajo dandanes vse mogoče strasti, razvade in novodobni običaji, ki razjedajo naše družine in uničujejo njihovo blaženost in svetost. Tu je treba, da zgradimo visok zid in speljemo globok jarek, da ne bodo mogli sovražniki do svetosti naših kmetskih družin. Kjer ni v družini Boga, tam je pekel, kjer ni ljubezni, tam je žalost, in kjer ni skupnega življenja, tam je razdrtost in hladnost.

Na slabem in hladnem družinskem življenju razpadajo kmetski domovi, iz njih se selijo mladeniči in mladenke v tuje kraje, radi njih gredo kmetski domovi nevzdržno v propast.

Mi pravimo, da so naše ljudske šole osnovne šole, kjer se polagajo temelji omike narodu, in mi pravimo, da so naše univerze ali visoke šole najvišje šole. To je res, a v drugem oziru zopet ni res. Naše najvišje šole to so domače družine in naše temeljne šole so tudi naše družine, glavni učitelj in profesor pa je na njih mati. Mi vse premalo prosimo Boga, da bi dal našemu narodu in našemu kmetskemu ljudstvu mnogo mnogo dobrih, poštenih, vernih, ljubeznih, polnih, krepostnih in modrih mater. Kakršno drevo, taki klin, kakršni oče, takšni sin. Tako sicer pravi pregovor in kmetski pregovori so polni modrosti. Toda še bolj velja to o materi. Kakršna mati, takšna deca, takšen naš bodoči narod, takšen naš bodoči kmetski sin. Mi izobrazujemo fante v Orljih, može v političnih in gospodarskih društvi, za matere in bodoče matere pa nimamo pouka. Samo pobožna mati lahko zredi m vzgoji pobožne otroke, samo krepostna mati krepostne otroke, samo modra in izobražena mati tudi takšne otroke. Za vse pišemo knjige in članke, za konjerejo, govedorejo, svinjerejo, celo kuncerejo, samo za vzgojo otrok v domači družini od strani matere nimamo časa. Povejte materam, da smo tudi na nje mislili na kmetskih dneh, dobro se zavedajo njih neizmerno velikega pomena za kmetski stan.

Ne smete si misliti, da sem jaz mnenja, da sem povedal s tem, kar sem sedaj povedal o družinah in materah nekaj novega, a to mi smete verovati, da sem povedal nekaj, o čemur bi se moralo današnji čas vsak dan glasno govoriti in pisati. Družina in mati in vzgoja deca je v domači hiši, to so danes največja vprašanja. Ta listič za klobuk je za vas, kmetje, edino-le v dobri nameri koristiti bodočnosti kmetskega stanu.

IZJAVA. Podpisani obžalujem, da sem z neprimernim odzdravom razžalil g. Ignacija in Barbora Ofentavšek. — Razgonce, 30. avgusta 1926. TERJASEK JUR.

Pretrsljiva razstava.

Veličastnejša kot rimske cerkve, zanimivejša kot vse druge znamenitosti v Rimu, je bila za vsakega rimskega romarja v svetem letu misijonska razstava. V mogočnih dvoranah se vrste podoba za podobo, predmet za predmetom. Vsi prikazujejo življenje številnih narodov in njihovih požrtvovalnih apostolov. Človeka prevzame živo občutenje skrivnostnega vladanja duha božjega nad vsem tem junaškim bojevanjem naših najboljših sinov in hčera, človeka objame nadnaravna moč vere, ki je ustvarila ta čuda.

Tu leži brevir Frančiška Ksaverija, tam križ Janezov. Tu je obleka nekega ubitega misijonarja, vsa namočena s krvjo, ki je danes že popolnoma črna. Tu leže majhni otroški čevljički in kapice mučeniških otrok, ki so jih umorili za časa ustaje bokserjev leta 1900 na Kitajskem. Tam vidimo revno srajčko, ki jo je nekda nosilo štiri leta staro dekletce. Umorili so otroka v materinem naročju z materjo vred. Pretrsljive so slike o mučenju misijonarjev na Japonskem. To so junaki sredi hudega ognja, ki jih pa ne sežge, ampak jih žive počasi peče. Mučenci niso privezani in lahko vsak trenutek z enim samim skokom uidejo mučenju. In vendar so vzdržali vsi, dokler niso njihova telesa popolnoma zogljenela. — Druga slika spominja na usmrteve 1314 kristjanov v Tonkinu. Mnoge izmed njih so slekli, po dva in dva zvezali in žive zakopali. Na njihove grobove so spustili slone, da so zemljo popolnoma zateptali, da bi se morda mučenci ne mogli kako rešiti iz grobov. Pri 1014 izmed temi 1314 junakov se je uvedlo postopanje za proglašitev svetnikom, za ostale niso našli potrebnih listin.

Ko gledamo ta junaštva, nam pridejo na misel tudi številni odpadki od krščanstva med preganjanji. S temi odpadki se sovražniki krščanstva tako radi hvalijo. Trpljenje in muke, ki presegajo človeške moči, so res marsikako sicer močno srce spravile v slabost. Tako pripovedujejo o strahotnem mučenju v Ungerskem jezeru na Japonskem. To jezero je vulkanskega izvora in ima vrelo vodo. Mučenci so navezali kristjane na vrvi in jih potopili v to vrelo vodo, zopet izlekli in zopet potopili, dokler ni vsa koža razpočila in je kuhano meso odpadalo od živega človeka.

Pripovedujejo, da so pri mučenju v tem jezeru odpadli od sv. vere številni družinski očetje, ki jih same sicer niso umorili, pač pa so morali gledati, kako so mučili njihove žene in otroke. Celo provincijal jezuitov, Portugalec Fereira, je v teh brezkončnih mukah odpadel, pa je končno vendar prestal mučeniško smrt za sv. vero. O nekem mučniku, ki je že proglašen za blaženega, pravijo, da je v teku let, ko je bil vedno in vedno znova mučen, 26 krat zatačil sv. vero. Toda vedno znova je vstal, dokler ni končno umrl kot spoznavalec.

Taki dogodki nam mučenike predstavljajo kot ljudi. To so bili ljudje, kot smo mi. Niso šli iz golega blaznega navdušenja v smrt, ampak so zmagali nad samim seboj po trdem boju s svojimi slabostmi. In ravno to dela njihova junaštva posebno velika. Ti spoznavalci niso bili nikaki iz neba padli

svetniki. Tudi v njih so se dvigala sebičnost, ljubezen do zemskega življenja in se mogočno upirala mukam in smrti.

Množica junakov katoliške cerkve ni iz drugega sveta. Ti junaki tudi niso nikaki posebneži, nenavadni, redkosejani ljudje. Takoj pri vходу vidimo veliko sliko, ki predstavlja mladega frančiškana misijonarja, ki jemlje slovo od svojih vernikov, preden gre v smrt. Lansko leto je stopila v to sobo preprosta kmetska žena. Naenkrat obstane njeno oko na tej sliki, žena pretresljivo zakriči. Vsi so hiteli popraševati, kaj se je zgodilo. »Vidite, vidite,« pravi žena, »ta tu gori je moj sin.« Bila je res mati patra Alberta Amarse, ki je šele leta 1920 umrl v Jemgekale za sveto vero.

Druga slika kaže misijonarja, ki je zmrznil v snegu. Na sv. večer je hotel nesti tolažila svete vere svojim raztresenim župljanom, pa je obličal v snegu in zmrznil. Šele čez osem dni so ga našli in pri njegovi glavi je stal edini pes, ki se je resil še volkov.

Junaki katoliške cerkve govorijo na dušo vsakega, tudi najmodernejšega človeka. Mnoge, premnoge je razstava prepričala, da so začeli zopet krščansko živeti. Ti možje in žene, ki so s tolikim veseljem šli iz življenja, dokazujejo, da cerkev ni zastarela in obnemogla, ampak da še vedno obvlada človeške duše.

Čudoviti žarki.

Pred raznimi učenjaki je član pariške akademije znanosti izvajal nedavno izreden poizkus.

Ko se je družba zbrala, so ugasnili vse luči v dvorani. Navzoči so zaslišali tiho prasketanje in šumenje. V temi se je prikazal roka, kot roka mrtvega, se je svetila in prosto brez opore plavala po zraku. Približala se je vsakemu posamezniku in vsak je imel nek božajoč občutek. Nekateri ženske so kričale, kar se je dalo.

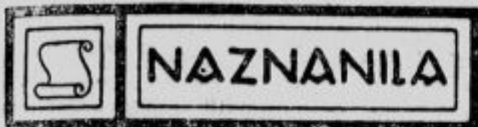
Kar naenkrat je zaplavala v zraku žareča zemeljska krogla in okoli nje je plesala žareča violina. Oba predmeta sta visela v zraku brez opore.

Vsa dvorana je zažarela. Žarele so stene, žarele so cvetice in vse je bilo kot v plamenu. Luči so plavale po dvorani in po preprogi so se sprehajali žareči črvtiki in mušice. Bilo je, kot bi sam hudobec v dvorani izvajal svojo umetnost.

Naenkrat je dvorano napolnila modrikasta mesečna luč. Ljudje so se mogli v tej svetlobi med seboj videti in razločiti. Pa je zopet nastala popolna tema. Izpod stropa je začelo deževati žarečih, pa vendar nepokvarjenih koščkov papirja. Bliski so rezali dvorano in vsakemu je sledila nova množica žarečega dežja. Sredi te peklenske hude ure se prikaže ženska postava z modrikasto bledim obrazom, z žarečimi lasmi, pa brez oči. Duh je dvignil roko in odprl pest. Iz koncev njegovih prstov se je usul šop ognjenih žarkov, ki so temoto nalahko razsvetlili.

Tedaj je pozvonilo, prikazen je izginila in prižgale so se luči. »Poizkus smo končali,« je dejal vodja predstave. Pri vsem tem ne gre za nikako nadnaravno

prikazen, ampak za tako zvane X-žarke, ki jih človeško oko ne vidi. Ti žarki razsvetljujejo gotove predmete, ljudi pa ne. Prikazen žene je bila vta namen namazana s fosforjem in ravno zato ni bilo videti oči, ker si oči ni mogla namazati.

NAZNANILA

n Katoliško prosvetno društvo »Kvišuc« v šmledniku ponovi v nedeljo 19. t. m. igro: »Kovačev študent«. Pred igro poje društveni pevski zbor. Na sporedu je tudi par kupletov. Vsi prijatelji iskreno vabljeni.

n Poldnevni izlet v Ihan pri Domžalah privedi v slučaju ugodnega vremena dne 19. t. m. skupno s »Krščansko šolo« Stolna prosveta v Ljubljani. Odhod s kamniškimi vlakom ob 2. uri 10 minut popoldne, povratek poljubno po dogo-

voru. Člani in prijatelji obeh organizacij ljubljanske stolne župnije, udeležite se tega izleta v velikem številu!

n Kovor pri Trzinu. Pripravljalni odbor za postavitve spomenika v svetovni vojni padlim žrtvam, se najiskreneje zahvaljuje za darove, katere so darovali farani župnije Kovor. Spomenik se odkrije dne 19. septembra t. l. Spored: Ob 10. uri popoldne bo sv. maša za padle žrtve. Po sv. maši bo pa odkritje. Slavnostni govor bo imel č. g. bivši kurat Bonač iz Ljubljane. Pri slovesnosti bo sodelovala katol. delav. društva iz Jesenic. Vsi bivši vojaki svetovne vojne se vabite, da se te lepe slavnosti v veliki meri udeležite.

n Kozje. Kdo bo imel največje veselje v mesecu septembru t. l.? Gotovo oni, ki bodo dobili glavni dobiček loterije prostovoljnega gasilnega društva v Kozjem, ker bo doživel srečanje že dne 26. t. m. Kdor še nima srečke te loterije, naj si iste hitro naroči pri imenovanem društvu ali pa kupi pri sosednjih društvih, ker so bile vsem društvom dopolnane. Kdor ima veselje z vinogradom, naj se požuri in kupi sečke, ker drugi glavni dobiček je krasen vinograd. Srečke bodo

kmalu razprodane. Dobitkov je 50 in so ti temveč vrednosti.

n Pri Sv. Joštu nad Kranjem bo v nedeljo, dne 19. t. m., običajni romarski shod v počestitev Zalosne Matere Božje. Na predvečer bodo ob Avemariji lavretanske litanije z blagoslovom, v nedeljo pa služba božja ob 6 in 9; popoldne ob 2 govor, pete litanije M. B. z blagoslovom, potem pa procesija na sv. stopnice. Spovedovalo se bo v soboto in nedeljo. — Castilci Marjini pridite na božjo pot v obilnem številu.

n Trška gora pri Novem mestu. Prisrčna zahvala vsem ki so prispevali za vence k Mariji na Trški gori.

d Prvi letni sejem v Nadlesku. V ponedeljek po kvaterni nedelji, dne 20. sept. bo v Nadlesku pri Starem trgu na Notranjskem (žel. postaja Rakek) prvi sejem za živino in blago. Ker je pričakovati, da bodo kmetovalci domače in sosednjih občin prignali prav mnogo živine, se vabijo kupci od blizu in daleč, da v velikem številu obiščejo ta prvi nadleški sejem.

LISTEK

Patrick A. Seehan:

Nodlag.

Povest irskega dekleta.

»Tam človek sanja,« je nadaljeval, »o sinjih gorah, srebrni reki, majniškem glogu, plesu, tekmi, o fantih in dekletih, katere je poznal. Čuti, da mora vse to še enkrat videti ali umreti. Vrne se. Vse je razdejano in osamelo in podrt. To so gore in reke in rože in cvetje in listje — toda to je dežela preteklosti, tu ni ne sedanosti, ne prihodnosti! Ali veš, da sem zadnji četrtlet šel štiri milje daleč proti Templuadnanu in da nisem nikjer srečal žive duše — niti žive stvari razen nekaj oslov in ene kozle.«

»In kdo je tega kriv?« je vprašala Kathleen z žarečim pogledom, ki je sedaj prvič posegla v pogovor. »Jaz Vam povem, Vi, ameriški Irci, ki bežite iz svoje dežele in še druge zapeljujete, da beže z vami.«

»Hvala Bogu!« je on posmehljivo odgovoril. »Bal sem se že, da ste mutasti.«

»Ne mutasta, ne gluha, ne slepa,« se je ujezila Kathleen. »Vi angleški gonjači, vi spravljate ljudi iz dežele s svojimi pismi: »Pridite! Pridite! Zapustite, za božjo voljo, svoje koče in pridite v bogastvo in udobnost!« In vi ste rodoljubi?«

Govorila je z ostrim posmehom in njene sive oči so žarele strasti.

»Skoro bi Vam odgovoril z Vašimi lastnimi besedami,« je rekel smehljajoč se. »Pridite! Pridite!«

»Nikdar!« je vzkliknila in udarila s svojo drobno nogo ob tla. »Če bi mi dali vse zlato Kalifornije in vse srebro Skalatega gorovja, bi ne hotela zapustiti svoje rodne dežele.«

»Ne meni se zanjo, Ted,« je rekla njena mati. »Vse te neumnosti je pobrala pri Thadeu Murphiju. — Saj nas menda še obiščeš, preden odideš?«

Obotavljal se je. Važno vprašanje, ki mu je petindvajset let trepetalo na ustnicah, mu je obitalo v srcu. Neizrečeno je bil razočaran. Vse je bilo proti njemu.

Želel je lahko noč, se mudil še nekaj trenutkov s Tesijo v bedni prodajalni ter se vrnil v svoj hotel, da izbojuje boj s svojo vestjo in častjo.

»Ali sem mogel kaj več storiti?« si je mislil. »Imel sem najboljšo namene in glej, kako se mi jo

vse izjalovilo. Norah očitno niti ne misli več na to. In vendar —

Resnica je bila, da je stara postava in stari obraz izginil v sanje preteklosti, o katerih je govoril. Videl je in je bil razočaran. Čas, o katerem je mislil, da je obstal, je šel dalje in je povsod zapustil svoje sledove.

»Odkrito jo hočem vprašati enkrat ta teden,« si je rekel. »In potem —

Neodločen je obstal. Bal se je izreči, kar je mislil. Nove sanje so se pričele v njegovem življenju in stare so bledele, kakor se raztaplja druga mavrica v svetlobi prve. Sramoval se je priznati si to. A vkljub temu je sedel in pisal agentu parobrodne družbe, s katero se je bil pripeljal, naj mu da odloga za en mesec.

XXVI. poglavje.

Stari upornik.

»No,« sem ga nagovoril nekaj dni pozneje, »ali je vse gotovo? Kmalu odrinete, kajne?«

»Ne,« je rekel, pa ne preveč žalostno. »Vse se mi je skazilo in kriva je po moji sodbi le mlada vročernost. Če vzgajate na Irskem sedaj vsa dekleta tako, boste zopet doživeli upor, preden mine dvajset let.«

»Kathleen?« sem vprašal.

»Da. Ona ni bila toliko vpljudna, da bi odšla iz sobe, in čutil sem se, da ji ni Norah tega ukazala.«

»Ali bi bili povedali vse, kar ste hoteli povedati, če bi Kathleen ne bila v sobi?«

»Da,« je rekel malo negotovo. »Tokrat bi bil končal to zadevo za vedno.«

»Torej niste opazili velikih izprememb?«

»O pač, gospod župnik,« je odgovoril odkritosrčno. »Nikoli bi ne bil verjel, da bo čas vse tako razdejal.«

»Pa ste še vedno istih misli?«

»Da. Toda menim, da bo vse zastoj. Opazil sem, da je bila Norah ravnotako nemirna kakor jaz, in najbrže se je oddehnila, ko sem odšel. Ko bi bila vsaj Tessie v sobi namesto te mlade upornice — a mimogrede, kje je pobrala te puntarske misli? Ali se sedaj uče teh reči v samostanskih šolah?«

Potem mi je podrobno pripovedoval o svojem obisku.

Jaz se nisem zelo čutil besedam svoje mlade prijateljice Kathleen. Dasi je bila navihana in je včasih pokazala samostojen, uporen značaj, je vendar bila dobra in plemenita. Bila je nadloga in ljubljanka svojega razreda. Nobena njenih sošolk ni bila tolikokrat pohvaljena in tolikokrat tepena. Toda tistega, kar imenujejo »primerno obnašanje«, niso na njej

Razno.

Štrajk na Angleškem je povzročil doslej okoli 60 milijonov funtov škode. Kakšna ogromna vsota je to, si sam lahko izračunaš, če veš, da je 1 funt okoli 270 dinarjev.

Bogat princ. Princ Ahmed Seifeddin, svak egiptskega kralja Fuada, je 24 let zaprt v norišnici na Angleškem; naenkrat je izginil, in mislijo, da je bil odpeljan. Policija ga z največjo vneto išče. Ni čudno, saj nesejo dohodki njegovih posestev 200.000 tisoč funtov na leto, 1 funt je okoli 270 Din. Sedaj pa izračunaj. Ahmedova sestra je bila svoj čas poročila sedanjega kralja Fuada; zakon pa ni bil srečen in je hotel Ahmed Fuada ubiti. Ko sta zadela drug na drugega, se je razvil hud boj in je bil Fuad težko ranjen. Princa so obsodili zaradi poskušene umora na sedem let ječe, nato so ga pa zaprli v egiptsko norišnico in slednjič prepeljali na Angleško.

Zvestoba psa. V Quagliano pri Neapolu je umrl kmet. Imel je psa, ki je šel za krsto in je stražil gospodarja še v mrtvašnici. Ko so ga zagrebli v grob, se je ulegel pes na grob in ni hotel iti več proč. Prinesli so mu kruha in vode, a pes se nišesar ni dotaknil in je ostal na grobu.

Mošeja v Parizu. Mohamedani v Parizu so si zgradili mošejo in je zadnjič muzein, njih duhovnik, prvič klical z minareta vernike k molitvi. In so vsi molili, z obrazom proti Mekki obrnjeni. Afganci, Perzijci, Turki, Egipčani in črnci, med njimi sultan iz Maroko v snežnobelim oblačilu. Odslej naprej se bo glasil muzeinov glas vsak dan petkrat, na Mohamedanski praznik, celo šestkrat.

nikdar pohvalili. Težko jo je bilo pripraviti do tega, da bi se kesala svojih pogreškov, a kadar se je kesala, je bila odkritosrčna. Ko je bila še otrok, sem jo moral večkrat dvigniti iz klopi, kamor so jo bili posadili za kazen, z obrazom proti steni, glavo pokrito s predpasnikom. Pod vplivom silne strasti je vsa otrpnila kot železo, pa se je kmalu omehčala, če je človek zadel nežno struno njenega srca. Jasno je bilo, da se bo ta mladi, krepki značaj razvijal po okoliščinah; in bližnja priložnost je ustvarila iz nje slepo malo upornico ter jo določila v njeni in njenega učitelja domišljiji za irsko Devico Orleansko.

Ravno nasproti, onkraj ceste, je stala druga prodajalna, ki je bila bolj bogato opremljena, kajti v njej so se prodajale celo prašičje glave, medtem ko se ni gospa Leonard nikoli povzpela nad rdeče slanike. Bila je last gospe Murphy, dobre, ljubeznive irske matere, ki je bila posestnica in obenem edina upraviteljica prodajalne. Njen mož, Thade Murphy, je bil slep in je hodil ven le ob nedeljah k maši. Ob dolgih poletnih večerih je posedal in kadil na kameniti klopi pred prodajalniškim oknom, obračal svoje uboge, slepe oči in vsakega toplo pozdravljal, kdor se je ustavil na kratak pogovor. Toda ob dolgih zimskih večerih se ni nikdar prikazal, temveč je kadil v hiši ob ognjišču in sanjal o preteklosti. In bila je dosti znamenitega. Tudi on je bil mož sedeminšestdesetega leta, in dasi niso bili vsi fantje, ki so odšli ono mrzlo marčevo noč pred petinštiridesetimi leti, odločni uporniki, so se vendar vsi vrnili iz kratke vstaje kot smrtni sovražniki tuje nadvlade na Irskem. Potem je Thade Murphy opravljal nekaj let svojo navadno službo kot pot med vasjo in železniško postajo. Ksneje se mu je očesno vnetje, ki si ga je bil nakopal v velike msnege na gorah, vedno hujšalo, ker se je moral izpostavljati vsakemu vremenu, dokler ni slednjič popolnoma oslepel. Jaz sem ga večkrat gonil, naj gre v Cook in se da operirati. Pa ne! Tako je volja božja in njej se ne smemo upirati. Poizkusil je vsa domača zdravila, dvomljiva in gotova, pa mu niso pomagala. Nato se je vdano, s fatalizmom našega rodu, odrekel vsem zdravilom in mirno sprejel usodo.

Storžek.

Otroška pravljica.

Prevedel dr. Joža Lovrenčič.

»Kupil, kakopa! In sem ti plačal dvajset kron. In zdaj, kdo mi vrne mojih ubogih dvajset kron?«

»Ne obupajte, gazda, saj je na svetu še toliko oslov!« ...

»No, predrzni potegun, ali je tvoja zgodba že pri kraju?«

»Ne,« — je odgovoril dondek — »še nekaj bosed in potem je je konec. Ko ste me kupili, ste me pripeljali tu sem, da bi me ubili, a ker sem se vam smilil, ste mi privezali rajši za vrat skalo, da bi me vrgli na dno morja. V čast vam je vaša tenkočutnost, jaz si jo ohranim v večem spomin. Sicer, dragi gazda, to pot ste si usodili delati račune brez Sojke ...«

»Kdo pa je ta Sojka?«

»Moja mama je, ki je kot so vse druge dobre mame, ki ljubijo svoje otroke in jih ne izgubijo nikdar izpred oči in skrbijo vedno zanje, četudi bi zaslužili s svojo nepremišljenostjo in malopridnostjo, da bi se ne zmenile zanje in jih ostavile, naj skrbijo sami zase. Rečem vam, komaj je dobra Sojka videla, y kaki nevarnosti sem pod vodo, je koj poslala trop rib, katere so me, misleč, da sem res osel, začele jesti! In kake kose so si privoščile! Nikdar ne bi verjel, da so ribe bolj poglavne ko otroci! Ena mi je pojedla ušesa, druga se je oteščala z gobcem, tretja

je povžila vrat z grivo vred, četrta je pogoltnila kožo z nog, peta mi je snela s pleč kožuh ... in med drugimi je bila ribica, ki je bila tako prijazna, da se je poslaskala z repom.«

»Prisegam,« je rekel nato prestrašeno kupec, »da od danes naprej ne pokusim več ribjega mesa! Preveč bi se mi gabilo, če bi dobil, ko bi razkral brljo ali pečeno sardelo, v njihovem drobu oslov rep!«

»Tudi jaz mislim ko vi,« je pripomnil smeje se dondek. »No in konec zgodbe morate tudi vedeti. Ko so ribe pojedle vso mojo oslovsko navlako, ki me je pokrivala od glave do nog, so se lotile, naravno, kosti ... ali bolje rečeno, lesa, ker jaz, kakor vidite, sem iz najtršega lesa. Toda koj po prvih pikih in ugrizljajih so ribji požeruhi opazili, da les ni meso za njihove zobe, in zastudila se jim je neužitna hrana in so se razbegnile na vse strani, ne da bi se obrnile in se mi zahvalile ... Tako sem vam pojasnil, kako se je zgodilo, da ste dobili, ko ste potegnili vrv, živega lutka namesto crknjenega osla.«

»Piš' me v uho tvoja zgodba!« — je zaklical kupec besen. »Jaz vem, da sem potrosil zate dvajset kron, in denar hočem imeti vrnjen. Veš, kaj napravim? Znova te nesem na trg in te prodam na vago kot kurivo.«

»Prav, prodajte me! Zadovoljen sem,« je rekel Storžek.

A ko je to rekel, se je lepo zagnal in skočil v sredo vode. In veselo plavajoč in oddaljeval se od obrežja, je klical ubogemu kupecu:

»Zbogom, gazda! Če boste potrebovali kožo, da bi napravili boben, spomnite se mene! ...«

In zasmel se je in plaval dalje in čez nekaj časa se je vnovič ozrl in zavpil še bolj glasno:

»Zbogom, gazda! Če boste potrebovali kurivo, spomnite se mene! ...«

Kakor bi mignil, se je že toliko oddaljil, da ga ni bilo več videti, ali bolje, videla se je na gladini morju le še črna pika, ki je brenila vsakotoliko z nogami iz vode in je skakala in prevračala kozolce, kakor delfin, ko je dobre volje.

Medtem ko je Storžek plaval proti svoji usodi, je zagledal sredi morja belo Kleč, kot bi bila iz marmorja, na njenem vrhu pa lepo kozo, ki je ljubezljivo meketala, kot bi mu dajala znamenje, naj se približa.

Nenavadna posebnost pa je bila, da ni imela koza bele ali črne ali lisaste dlake kakor druge koze, temveč modro, tako bleščeče modro, da je kar spominjala na lase lepe Deklice.

Prepustim vam, da sami mislite, če je začelo ubogemu Storžku srce bolj hitro utripati! Podvojil je vso svojo moč in silo in začel plavati proti beli Kleči in bil je že na sredi pota, ko je zapazil, da se je dvignila iz vode in mu šla naproti grozovita glava morske pošasti s široko odprtimi usti, ki so izgledale ko brezno, in imele tri vrste čekanov, ki bi vzbudili strah in grozo že samo, če bi videl naslikane.

Veste, kdo je bila ta morska pošast?

Ta morska pošast ni bila nihče drugi ko orjaški morski volk, že večkrat omenjen v naši zgodbi, ki so mu zdeli radi njegove krvoločnosti in samogoltnosti ime »Atila rib in ribičev«.

Predstavljajte si preplašenost ubogega Storžka, ko je zagledal pošast! Skušal se ji je izogniti, spreminiti smer svojega plavanja, skušal je pobegniti, a grozna usta na široko odprta, so mu bila vedno nasproti s hitrostjo strele.

»Pohiti, pohiti, Storžek, za božjo voljo!« je vpila meketaje lepa kozica.

In Storžek je obupno plaval z rokami, s prsi z nogami in stopali.

»Teci, teci, Storžek, ker pošast se bliža! ...«

In Storžek je podvojil vse svoje moči, vso svojo jakost in plaval hitreje.

Najmlajši katoliški škof. Najmlajši škof katoliške cerkve je James Leen, Irec, na otoku Mauritius. Rojen je 1. 1895, je torej 31 let star. L. 1920, je bil posvečen v duhovnika, 12. julija 1925 je pa postal škof. Studiral je večinoma v Rimu.

Čuden dogodek. Lani se je peljal čevljar Farina iz Palerma na Sicilijo z vlakom. Naslonil se je na vrata, ki niso bila zaprta. Pod težo pritiska se se odprla in padel bi bil ven, če bi ga ne bili potegnili drugi nazaj. Vendar se je pa tako prestrašil, da je omedel in ni mogel več govoriti. Zdravniki so rekli, da bo dobil dar govora spet nazaj, če ga kakšna stvar na novo močno pretresa. Pred par dnevi je Farina najel voz in se je peljal po opravkih. Naenkrat je postal kot kotala slabo in je padel s kozla dol. Konj se je splašil in je širil. Ko so ga spet ustavili, je tudi Farina spet govoril.

Ušesni davek. Najvišji duhovnik na Tibetu, dalai-lama, je zopet vpeljal ušesni davek. Oni davkoplačevalci, ki so izgubili eno uho, plačajo samo polovico davka. Najbolj se veselijo oni, ki so pri tej ali oni priliki izgubili obe ušesi, kajti njim ni treba plačati nobenega davka. Seveda pa tudi na Tibetu, kjer povprečno postržejo vel ušes kot drugod, število teh »srečnih« ljudi ni posebej veliko.

Hotel z aeroplani. Neki hotel v Newyorku hoče biti na vsak način modern. Vpeljal je za svoje goste aeroplanski promet. Aeroplani so na razpolago za potovanja v katerekoli mesto Združenih držav ali pa do parnikov, ki odhajajo v Evropo. Četrť ure na to, ko si aeroplan naroči, se je lahko odpeljal ker ima hotelska uprava smetaj več aeroplanov na razpolago.

Učinki strele. Na Nemškem nekje je udarila strela v transformator, neka zraven stoječa ženska je popolnoma ohrnela. Vsa zdravniška pomoč je bila zaman. Dva dni na to je udarila strela v šolsko poslopje poleg hiše kmetice. Vsa prestrašena je planila kmetica kvišku in je bila spet čisto zdrava.

Vodovod v Jeruzalemu. V Jeruzalemu so ob prvi vodovod. Takrat vode ni, morali so nabirati vodo v cisternah ali pa so jo morali nositi od daleč tovorni osli. Novi vodovod izrablja atudee Ainsarah, ki je vel kilometrov od Jeruzalema oddaljen.

»Pazi, Storžek!... Pošast te dosega!... Glej jo!... Glej jo!... Podvizaj, podvizaj se za božjo voljo, sicer si izgubljen!...«

In Storžek je plaval tako urno kot še nikdar naprej in naprej in naprej kot izstreljena krogla. In že je bil blizu Kleči in že se je koza nagnila nad morje in mu prožila prednje nožice, da bi mu pomagala na kopno!...

A bilo je že prepozno! Pošast ga je dosegla; pošast je potegnila sapo vase in popila ubogega dondka, kakor bi izpila kokošje jajce, in ga je pogoltnila s tako sio in požrešnostjo, da se je Storžek,

ko je padel v želodec, nevarno pobil in ostal četr ure omamljen.

Ko se je od osuplosti osvestil, ni mogel — niti on! — zbrati misli, da bi ugotovil, kje prav za prav je. Okoli njega je bila grozna tema, tako črna in globoka, da se mu je zdelo, kot bi potonil glavo v tintnik, poln črnila. Napel je ušesa, a ni slišal najmanjšega šuma, samo od časa do časa je čutil, kako mu bije v obraz puh velikega vetra. Spočetka ni mogel razumeti, odkod prihaja veter, a potem je ugotovil, da prihaja iz pljuč grozne pošasti. Vedeti je namreč treba, da je Morski volk imel naduho in ko je dihal, se je zdelo, ko da je potegnila burja.

Hitro govornik. Med najhitrejšimi govorniki sveta je bil umrl francoski ministrski predsednik Viviani. Govoril je 200 do 220 besed na minuto, kar le malokdo trajno more. Kljub hitrosti pa nikdar ni zgubil nitke govora, in je bilo njegovo govorjenje vzorno čisto. Sedaj je najhitrejši francoski govornik Leon Perrier, in so stenografi vsi obupani, kadar on govori.

Meh za smeh.

Kmečki oče je skozi okno zagledal sodniškega izterjevalca, kako se bliža hiši. Hitro reče sinku naj slugi pove, da je šel v Kranj, ter se je zaprl v omaro.

»Oče so šli v Kranj,« točno fantiček pove uradni osebi.

»V Kranj so šli, kedaj pa pridejo nazaj?« — Ker fant o tem ni bil obveščen, je stopil k omari ter vprašal: »Oče, kedaj pa pridete iz Kranja?«

Zelo zaposlenega trgovca je neki zavarovalni agent mučil na vse načine. Ko je bilo njegove potrpežljivosti že zadosti, je vprašal agenta: »Ali ste vi zavarovani za življenje?« — »Seveda sem.« — »V slučaju vaše smrti, kdo dobi zavarovalnino?« — »Moja žena.« — »Hm, pošljite vašo ženo k meni.« — Agent se je malo čudil nenavadni zahtevi, a je vendar ženo napotil k trgovcu. Ta jo nagovori: »Vaš mož je zavarovan za življenje, kaj ne?« — »Da.« — »In v slučaju njegove smrti dobite zavarovalnino vi.« — »Seveda.« — »Poslušajte gospe, če morete vplivati na vašega moža, da bi prišel še enkrat k meni, samo enkrat še, potem vam ne bo treba dolgo čakati na zavarovalnino. Z Bogom.«

Neki šalijvec, ki pa je močno jecjal, se je hotel z lastnikom potujoče menezarije pošaliti: »Vi, z-z-z-na ta pa-pa-pa-gaj kaj go-go-go-govoriti?«

»Če bi ne znal bolje kot vi, bi mu zavil vrat,« je dobil točen odgovor, nakar je jeclač odšel.

Med nekim shodom je nekdo zavpil: »Pokažite mi klerikalca in jaz vam pokažem laznika.«

Takoj se je prerinil pred izzivača gospod, ki je rekel: »Jaz sem klerikalec, kaj hočete?« — »Vi ste?« — »Da, da, jaz.« — »Stopite prosim pred vrata, tam boste našli človeka, ki je trdil, da ni nobenega klerikalca v tej dvorani. Ni li torej laznik?«

Gospa kuharici: »Brigita, ko sem vas vzela v službo, ste mi zatrjevali, da nimate nobenega prijatelja. Zdaj pa, kadarkoli stopim v kuhinjo, najdem enega tam sedeti.«

Brigita: »Saj to ni moj prijatelj, to je moj mož.«

V kavarni sta možakarja prav glasno zabavljala čez vero, da se je končno še v kotu pes zbudil ter pričel lajati. Star duhovnik je stopil k psu ter ga sunil, rekoč: »Tiho bodi, saj ti tudi ne razumeš o tej stvari več kot pa ta dva.«

Gospa (postopaču): »Toraj ste res opustili pijačo?«

Postopač: »Prav zares. Oni teden sem šel najmanj mimo dvajset gostiln, pa nisem stopil v nobeno.«

Gospa: »No to je lepo. Gotovo pa je bila skušnjava velika.«

Postopač: »Seveda je bila, toda jaz sem bil zaklenjen v policijskem vozu, v onem zelenem, veste.«

Pri „ČEŠNIKU“ v Ljubljani

Lingarjeva ulica

kakor znano, je najboljši nakup dobrega zimskega blaga za ženske in moške obleke. Velur, pliš, žamet za plašče v vseh modnih barvah. Zimske rute, ogrinjalke, pletene koeke, plete, ženslaste, svilnate, volnene rute in šerpe. — Perje za tuhe in blazine. — Blago samo čisto in angleško.

Edino najboljši šivalni stroji in kolosa

za rodbino, obrt in industrijo so le

Jos. Petelinca

Grizner, Adler

Najnižje cene! Tudi na obroke!

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Pouk v vezenju brezplačno.

Večletna garancija.

Gospa odhajajoči kuharici: »Ana, jaz bi vam rada napisala lepo spričevalo, toda jedila niso bila nikdar o pravem času pripravljena, kako naj to lepo zapišem?«

»Gospa, kar zapišite, da sem radi tega tako ravnala, ker tudi plače nisem o pravem času prejela.«

Ljubljanski šolski učenec Mihec je povedal učitelju, da mu je sestra zbolela za ošpicami. Učitelj ga je seveda takoj domu poslal z naročilom, da ne sme preje v šolo dokler ne bo sestra zdrava.

Ko je ta veselega obraza odšel, se dvigne ter pravi: »Mihčeva sestra, ki je zbolela na ošpicah, se nahaja v Novem mestu.«

»Kaj se pa tako držiš radi jedila, saj sem kuhala po novi kuharski knjigi.« — »No, potem ima pa knjiga tiskovne pomote.«

Hiša z lepim vrtom ter nekaj zemljišča, v okolici Ljubljane, je naprodaj. — Val KNEZ, Koseze - Gorenja Šiška — pri Ljubljani.

Posestvo napredaj: hiša, sadni vrt, gozd in njiva, 9 mern. poselve, pravno za rokodelca. — Več se poizve Podtabrom štev. 13, pošta Podbrezje — Gorenjsko.

Družinska pratika

1927

je ravnokar izšla

in jo ima v prodaji vsaka boljša trgovina po vsej Sloveniji. Kjer bi je ne dobili, jo pa zahtevajte naravnost od založništva »Družinske pratike« v Ljubljani. Cena izvozu 5 Din, po pošti 50 par več. Krasi jo nad 20 celostranskih slik, med temi 16 v bakrotisku! — Edina te vrste!

Oskrbite si jo pravočasno!

Slabi, nerazviti, bolešni otroci in taki brez teka, naj jemlje skozi 6—8 tednov redno po 3 male žlice na dan

„ENERGIN“, železnato kina-vino,

in dobili bodo zdravo in rdečo barvo, izvrsten tek, pridobili bodo na teži telesa in postali odpornejši proti vsem boleznim.

„ENERGIN“-železnato kina-vino je izbornega okusa in ga otroci radi pijejo.

3 velike steklenice za 128 Din ali 6 velikih steklenic za 248 Din in 1 mala zastoj razpošilja po pošti

Laboratorij „ALGA“, Sušak 4

Da je „ENERGIN“ železnato kina-vino zelo dobro zdravilo, se prepričate, ako prečitate samo nižje navedeni zahvali:

Spoštovani gospod lekarnar!

Pošljite mi po poštum povzetju 3 steklenice „ENERGIN“ železnatega kina-vina, ki je moji slabotni sestri do sedaj tako dobro služila.

Spoštovanjem Marija Blavščič, Kladari.

Cenjeni gospodi!

Merem Vam javiti, da se počutim popolnoma dobro, odkar uporabljam Vaš „ENERGIN“ železnato kina-vino. Priporočila sem ga tudi svojim prijateljem in vsem dobro služi. Uspeh je najboljši. Najtopleje se Vam zahvaljujem.

Spoštovanjem Kata Segetilja, Valpovo.

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo, v lastni palači, zidani še pred vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z **neomejenim** jamstvom, za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 350 milijonov kron.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

predaja **premog**

iz slovenskih pokrajin

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah promogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpešava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvostni češkoslovaški in angleški koks za tovarne in domačo uporabo, kovaški premog in briquete.

Naslov: Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/1.

PREKLIC. Podpisana preključujem vse žaljive besede, katere sem govorila zoper Antona Gavroža iz Obreži.

Marija Lutar.

Zlatnike v .ZLATOROG- TERPENTINOVEM MILU so dalje našle sledeče osebe:

Frančiška Majdek, Cerknica; Antonija Kozamernik, Podsmreka pri Ljubljani; Fr. Hober, rudar, Mušenik; Ivanka Križaj, Ceste št. 26 pri Logatcu; Mar. Jereb, žirovski vrh pri Žirih; Rozalija Kavčič, Dobračovo, p. Žiri; Ivanka Vidmar, Svetje pri Medvodah; J. Kristofič, Nedelišče pri Čakovcu; Simon Kobetsch, Slaba Gorica pri Črnomlju; Marija Čakarič, Sv. Trojica v Slov. gor.; Ana Erlač, Vareja pri Ptuj; Marija Milhofer, Zagreb; Maksimirska 80; Dora Šošter, Ivanec; Paško Jurč Barbič pok. Roke, Primostena kod Šibenika; Ana Razum, služavka, Križevci; Marija Brudič, Var. Toplice.

Učenca ki ima veselje do čevljarstva, 15 do 16 let, poštenih kmet. staršev, takoj sprejemem. A. Kokač, spl. čevlj. Poljane 50 n. šk. L.

BRINJE za žganjekuho

nudi najceneje SEVER & KOMP. — Ljubljana.

za ženske kostume, lep karo m. Din 42—, enobarven ševjet 58—, karirano sukno 57—, kartrast ševjet 66—, močen pisan perhoni 16—, flanel 12—, okalord 12—, belo platno 18—, klet, cvilih, gradl in vsakovrstne manufakture kupite najceneje v veletrgovni.

R. STERMECKI, CELJE št. 10.

Kadar greste v Celje, prepričajte se. Cenik z več tisoč slikami zastoj. Železniška vožnja se nakupu primerno povrne. — Trgovci cenijo ceno.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Tel. št. 57, 979 in 470.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Brzjav.: Gospobanka.

Radni podružnični zavodi za Slovenijo

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sember, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000—, vloge nad Din 250.000.000—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jelekne shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge na bekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Amerikanski oddelek: Direktne zveze z ameriškimi bankami. — Urejevanje ameriških zapuščin.

Prodaja srečk Državne razredne loterije.